

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۹۹/۰۱/۲۲

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درسی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایش علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد اهداتی	تعداد سؤال	تعداد سؤالات		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

۱- در کدام گزینه به ترتیب به معنی هرست و واژه‌های «آونگ - فایق - صفوت - تضرع - اعراض» اشاره شده است؟

۱) تخت پادشاهی - برتر - جنگیدن - زاری کردن - شکایت کردن

۲) سریر - بلند - غلبه - زبان دیدن - گله کردن

۳) آویخته - برگزیده - برگزیده و خالص از هر چیز - التماس کردن - روی برگرداندن

۴) آویزان - غالب - هم‌ردیف شدن - گریستن - بی‌توجهی

۲- معنی چند واژه روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«سامان: امکان / طیلسان: نوعی ردا / پرنیان: نوعی حریر / شوموم: باد بسیار گرم و زیان‌رساننده / جنب: گریبان / جلیه: آگاه باش /

عاکف: گریزنده / سُنْگَر: انکار کننده / باسق: بلند / اجابت: قبول کردن»

۱) دو   ۲) چهار   ۳) یک   ۴) سه

۲- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

۱) نشئه: کیفوری / مشایعت: بدرقه کردن / مدرس: موضع درس گفتن / میاهات: بخشش

۲) قاش: کوهه زین / تموز: ماه چهارم از سال رومیان / بن: پسته وحشی / انگاره: نقشه

۳) اسرا: در شب سیر کردن / غاشیه: یکی از نام‌های قیامت / چریغ آفتاب: صبح زود / سودا: دیوانگی

۴) دستور: وزیر / معجر: آتشدان / ارغند: قهرآلود / سلسله‌چنجان: محرک

۴- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«با خویش تأملی کرد و بر سبیل تأمل به فصاحت چنین بر زبان راند: زبان مرا امکان کمال سنای تو نیست. چه گویم؟ از گفت بی‌گفت شدم.

از حال بی‌حال گشتم. تو آنی که تویی. گفتار من به من باشد یا به تو؟ اگر به خود گویم به گفت خود محبوب و مسطور باشم و اگر به تو گویم

به کسب خود اندر تحقیق نزدیکی و غربتت معیوب و مهجور باشم. پس نگوییم!»

۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

۵- در کدام عبارت غلط املائی وجود دارد؟

۱) آن‌که سعی او به مصالح دنیا مصروف باشد، زندگانی بر او وبال گردد و از ثواب آخرت بماند.

۲) مردمان مرا به بخل منصوب می‌کنند. من بخیل نیستم، لکن همگنان را بنده درم و دینار می‌بینم.

۳) اگر حیلتي کنم و چندان سوابق دوستی و یگانگی را مهمل گذارم، از مردی و مروّت بی‌بهره گردم.

۴) به دشمن فریفته نشاید گشت، اگرچه کمال ملاطفت و تضرع و فرط مجاملت و تواضع در میان آرد.

۶- در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟

۱) شمشیر دین نگر که ز شمشیر اهرمن

۲) حسرت باده‌کشی نیست کم از آتش صور

۳) عقد تو گشته است عقد مملکت را واسطه

۴) ما مرده‌دلان را ز کف غم برهسانیم

۷- در کدام گزینه «وابسته و وابسته» وجود ندارد؟

۱) از چشم آهوانه لیلی حذر کند

۲) تدبیر بنده سایه تقدیر ایزد است

۳) طومار شکوه تو به افلاک می‌رسد

۴) اشک ندامت تو به دامن نمی‌رسد

هم‌چون سروش مرگ ز صور پسین گریخت

کوه‌ها رفت به باد از هوس مینایی

صور تو گشته است لفظ تهنیت را ترجمان

چون روح نفس در نفس صور گرفتیم

مجنون اگرچه در دهن شیر می‌شود

ورنه کدام کار به تدبیر می‌شود

یک لحظه روزی تو اگر دیر می‌شود

هر چند بیشتر ز تو تقصیر می‌شود

۸- در کدام گزینه «وابسته وابسته» متعلق به «وابسته پیشین» است؟

- (۱) شبی گذشت تو را خوش که از پریشانی
(۲) هفته عمرش چو گل در شادمانی بگذرد
(۳) یک عمر هم چو غنچه در این بوستان سرا
(۴) شد ز پیری ناتوان هر عضوی از اعضای من
- ۹- در کدام گزینه «نقش مسندی» به کار رفته است؟

- (۱) سیر صحرای شکرخیز قناعت کردم
(۲) می‌توان دید ز سیما گهر هر کس را
(۳) خاک راه انگار و درد جرعه‌ای بر ما بریز
(۴) هر کجا اهل دلی نیست مزن دم «صائب»

۱۰- در ابیات زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

- «روزت از روز دگر خوش‌تر و نیکوتر باد
چه بهشتی تو که چون کنج لب و گوشه چشم
نیست ممکن که گشاید ز تماشای بهشت
- که شد امروز من از وعده فردای تو خوش
نیست جایی که نباشد ز سراپای تو خوش
دل هر کس که نگردد ز تماشای تو خوش»
- (۱) ۱۱ - ۳ (۲) ۱۰ - ۲ (۳) ۱۰ - ۳ (۴) ۱۱ - ۲

۱۱- در کدام گزینه به ترتیب به نقش‌های دستوری واژه‌های مشخص شده اشاره شده است؟

- «ای نام تو شده بنه نکویی و مرحمت
باشد بهشت نقد، شهیدان اگر کنند
- شسار سهیل، نعمت ذکر جمیل را
گلگونه عذار تو خون سبیل را»
- (۱) منادا - مسند - نهاد - مسند
(۲) منادا - مسند - مسند - مسند
(۳) نهاد - مسند - مسند - مسند
(۴) نهاد - قید - مسند - نهاد

۱۲- کدام گزینه می‌تواند نخستین بیت قالب شعری‌ای باشد که بهار دماوندیه را در آن قالب سروده است؟

- (۱) دریغ! مدحت چون در و آبدار غزل
(۲) اگرچه عذر بسی بود روزگار نبود
(۳) خیال رزم تو گر در دل عدو گردد
(۴) ای ملک از حال دوستانش همی‌ناز
- که چابکیش نیاید همی به لفظ پدید
چنان‌که بود به ناچار خویشتن بخشود
ز بیم تیغ تو بندش جدا شود از بند
ای فلک از حال دشمنانش همی‌خند

۱۳- چنان‌چه بخواهیم ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «نغمه حروف - ایهام تناسب - تشبیه - کنایه - حسن تعلیل» مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

- (الف) حسن است که چون مست به بازار برآید
(ب) گر عشق نباشد کمر حسن که بندد
(ج) خورشید که در پرده انوار نهان است
(د) بی مهر دل سوخته را نور نباشد
(ه) گر ابر نگرید دل بستان ز چه خندد
- در پرده هر زمزمه‌ای عشق سراید
ور حسن نباشد دل عشق از چه گشاید
گر رخ نماید دل دزه که ریاید
روشن شود آن خانه که شمعیش درآید
ور می نبود زنگ غم از دل چه زداید
- (۱) د - ج - ه - ب - الف
(۲) ج - د - ه - الف - ب
(۳) ه - د - ج - ب - الف
(۴) الف - د - ج - ب - ه

- ۱۴- آرایه‌های درج‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) نه پشت پای بر اندیشه می‌توانم زد
 (۲) خوشم به زندگی تلخ هم‌چو می، ور نه
 (۳) اگر ز طعنۀ عاجزکشی نیندیشم
 (۴) ندیده است جگرگاه بیستون در خواب
- ۱۵- در کدام گزینه به آرایه‌های بیت زیر اشاره شده است؟
 «چون گل از بی‌طاقتی، بر درد بی‌دردی مخند
 (۱) استعاره - تشبیه - کنایه - تناقض
 (۲) اسلوب معادله - استعاره - ایهام - تضمین
- ۱۶- در کدام گزینه آرایه‌های «استعاره - تشبیه - ایهام - واج‌آرایی» وجود دارد؟
 (۱) همه‌کامیم برآید چو درآیی ز درم
 (۲) فال می‌گیرم و زین جا سفری نیست مرا
 (۳) هر شبی پیش خیال تو بمیرم چون شمع
 (۴) راز عشق تو به بیگانه نمی‌شاید گفت
- ۱۷- کدام ابیات، با عبارت زیر قرابت مفهومی دارند؟
 «کلمات را کنار زیند و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.»
 الف) در تمیز آب و رنگ سرو و گل عاری مباش
 ب) ور آب لفظ نباشد کجا برون آید
 ج) معنی ربوده است مرا بیش‌تر ز لفظ
 د) روی خوش، لفظ و بوی خوش معنی است
 ه) معنی از دل درجهد بی لفظ و خود دانی به گوش
- ۱۸- کدام گزینه با عبارت «هیچ نقاش نمی‌بیند که نقشی برکند / وان که دید از حیرتش کلک از تنان افکنده‌ای» تناسب معنایی دارد؟
 (۱) عارفان، دل را سفید از نقش هستی کرده‌اند
 (۲) ز بس خون ریزد او، ترسم که گویند
 (۳) نتوان خدای را به طلسم خرد شناخت
 (۴) کجا عقل یا شرع فتوا دهد
- ۱۹- کدام رباعی با بیت‌های زیر تناسب معنایی دارد؟
 «بنده همان به که ز تقصیر خویش
 ورنه سزاوار خداوندی‌اش
 (۱) یارب چو مرا ز نفس خود سود نبود
 زین سگ برهان مرا در این عمر دراز
 (۲) جاناکه به جای تو تواند بودن
 در هر دو جهان نیست کسی را ممکن
 (۳) من بی تو دمی قرار نتوانم کرد
 گر بر تن من زبان شود هر مویی
 (۴) تا شاگردم به قطع استادترم
 کاری است عجب کار من بی سر و بُن
- نه این درخت غم از ریشه می‌توانم زد: تشبیه - کنایه
 برون چو رنگ از این شیشه می‌توانم زد: حسن آمیزی - استعاره
 به قلب چرخ جفایبش می‌توانم زد: ایهام - پارادوکس
 گلی که من به سر تیشه می‌توانم زد: تشخیص - تلمیح
- می‌دهد بر باد سر را پسته چون خندان شود»
 (۲) کنایه - تلمیح - واج‌آرایی - تناقض
 (۴) مجاز - تشبیه - تلمیح - تناسب
- که مرید توام و نیست مراد دگرم
 ور بود هم به سر کوی تو باشد سفرم
 تا کند زنده به بوی تو نسیم سحرم
 اشک با دیده همی‌گوید و خون با جگرم
- الف) الف - ب
 ب) ج - د
 ج) ب - ه
 د) د - ه
- عنان افکنده‌ای» تناسب معنایی دارد؟
 رنگ، داغ عیب باشد جامۀ احرام را
 خدانا کرده نشناسد خدا را
 احکام آن نجوم، ننگجد در این رصد
 که اهل خرد دین به دنیا دهد
- عذر به درگاه خدای آورد
 کس نتواند که به جای آورد»
 او نیز ز من به هیچ خشنود نبود
 یک دم که رضای تو در آن بود نبود
 دل را چه به جای تو تواند بودن
 چیزی که سزای تو تواند بودن
 احسان تو را شمار نتوانم کرد
 یک شکر تو از هزار نتوانم کرد
 تا بنده‌ترم ز جمله آزادترم
 غمگین‌ترم آن زمان که دل شادترم

۲۰- کدام گزینه با بیت «تا درد و ورم فرونشیند / کافور بر آن ضماد کردند» تناسب تصویری دارد؟

- (۱) خط مشکینش بر آن عارض کافور نهاد
(۲) چه جای صبر که گر کوه قاف بود این صبر
(۳) بنده یاقوت تو را از بن دندان، لؤلؤ
(۴) مانند پنبه‌دانه که در پنبه تعبیه است
- چون بدیدم جگرم خون شد و خونم چو جگر
ز آفتاب جدایی چو برف گشت فنا
در خط از سنبل مشکین سیاهت کافور
اجرام کوه‌هاست نهان در میان برف

۲۱- کدام گزینه با بیت «نی حریف هرکه از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) بس که دیدم سست‌عهدی از تو دل برداشتم
(۲) خون جگرم خورد و بلای دل من شد
(۳) ز روی پرده برانداز تا جهانی را
(۴) ناله دل کرد رسوا عشق پنهان مرا
- از تو ای پیمان‌شکن امید دیگر داشتم
یاری که به خون جگرش داشته بودم
بهاروار به گل سر به سر بیارایی
نیست ممکن در بغل کردن نهان ناقوس را

۲۲- از کدام بیت «مفهوم مقابل» ابیات دیگر دریافت می‌شود؟

- (۱) تا چشم بشیر نبیندت روی
(۲) آنس می‌گیرم به مردم، پر بیابانی نیام
(۳) نهفته باش ز مردم که خلق دیو ره‌اند
(۴) بگریزند ز مردم که در این وحشتگاه
- بنهفته به لب‌ر چهر دل‌بند
هم‌اتاق شعلام، آرامگاهم گلخن (= آتشدان حمام) است
فرشته اوست که در چشم خلق پنهان است
فتح از آن است که از خلق گریزان باشد

۲۳- ابیات کدام گزینه با بیت «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق» تناسب معنایی دارد؟

- (الف) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی
(ب) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق
(ج) گر دست به شمشیر بری عشق همان است
(د) دل آینه صورت غیب است ولیکن
(ه) مرغان قفس را المی باشد و شوقی
- تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
با آن نتوان گفت که بیدار نباشد
کان جا که ارادت بود انکار نباشد
شرط است که بر آینه زنگار نباشد
کان مرغ نداند که گرفتار نباشد

(۲) الف - ب

(۱) الف - ج

(۴) ب - ه

(۳) ج - د

۲۴- کدام گزینه با بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» متناسب است؟

- (۱) مدار نقطه بینش ز خال توست مرا
(۲) در جهان نایاب شد خاک سیه چون کیمیا
(۳) داشتم ناقص مسی وز کیمیای لطف تو
(۴) منسوخ شد مرورت و معدوم شد وفا
- که قدر گوهر یک دانه جوهری داند
بس کز این ماتم به سر کردند در هر کشورش
آن مس ناقص همه زر شد زر کامل‌عیار
وز هر دو ماند نام چو سیمرغ و کیمیا

۲۵- مفهوم بیت «طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف / بر نَمَط عشق اگر پای نهی طاق نه» با کدام گزینه ارتباط ندارد؟

- (۱) چون ز خود رستی همی برهان شدی
(۲) حجاب چهره جان می‌شود غبار تنم
(۳) خودشناسی حق‌شناسی شد به قول مصطفی
(۴) اگر جان را حجاب تن ز پیش کار برخیزد
- چون که بنده نیست شد سلطان شدی
خوشا دمی که از این چهره پرده برفکنم
در شناسایی نفست «من عرف» چون رهبر است
ز خواب هجر چشم دل به روی یار برخیزد

زبان عربی (عمومی)

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ (٣٥ - ٢٦):

٢٦- ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾:

- ١) همانا پروردگار توست که به آن که از راهش گمراه گشته، آگاه است!
  - ٢) بی‌گمان آفریدگار داناتر است به آن کسی که از مسیر او گمراه می‌سازد!
  - ٣) بی‌شک پروردگار تو به کسی که از راه او گمراه گشته است، داناتر است!
  - ٤) همانا پروردگار تو کسی است که به آن که از راه گمراه شده است، آگاه‌تر است!
- ٢٧- ﴿اعْلَمِ أَنَّ الْعِزَّةَ لِنِ تَنَالِ بِالْفَخْرِ بِالنَّسَبِ بِلِ الْأَعْمَالِ الَّتِي تُحْسِنُهَا﴾: بدان که .....

- ١) بزرگی را با افتخار به اصل و نسب به دست نخواهی آورد، بلکه با کارهایی به دست می‌آوری که به خوبی انجام داده‌ای!
  - ٢) عزیز بودن نه با افتخار به اصل و نسب بلکه با کارهایی که آدمی به خوبی انجام می‌دهد، به دست خواهد آمد!
  - ٣) بزرگی با بالیدن به اصل و نسب به دست آورده نخواهد شد، بلکه با کارهایی که آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهی!
  - ٤) سربلندی تنها با کارهایی که به خوبی انجام داده‌ای، به دست خواهد آمد نه با بالیدن به اصل و نسبت!
- ٢٨- ﴿كَانَ نُوْبِلٌ قَدْ اخْتَرَعَ مَادَّةً تُسْتَعْمَلُ الْيَوْمَ فِي حَفْرِ الْأَنْفَاقِ وَ شَقِّ الْقَنْوَاتِ﴾:

- ١) نوبل ماده‌ای را اختراع کرد که کماکان در حفر کردن تونل و شکافتن کانال مورد استفاده قرار می‌گیرد!
  - ٢) نوبل بود که ماده‌ای را اختراع کرد که امروزه در کندن تونل‌ها و شکافتن کانال‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد!
  - ٣) نوبل ماده‌ای را اختراع کرده بود که امروز در حفر کردن تونل و شکافتن کانال‌ها استفاده می‌گردد!
  - ٤) نوبل ماده‌ای را اختراع کرده بود که امروزه در کندن تونل‌ها و شکافتن کانال‌ها استفاده می‌شود!
- ٢٩- ﴿كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ لَا بَرَكَةَ فِيهِ﴾:

- ١) هیچ برکتی ندارد آن خوراکی که نام الله بر آن برده نمی‌شود!
  - ٢) هر غذایی که نام خداوند را بر آن نبرند، هیچ برکتی ندارد!
  - ٣) هر غذایی که نام خداوند بر آن یاد نمی‌شود، هیچ برکتی در آن نیست!
  - ٤) هر خوراکی که نام الله بر آن برده نشده است، برکتی در آن نیست!
- ٣٠- ﴿قَامَ الرَّجُلُ الْمُحْسِنُ بِنَاءَ مَدْرَسَةٍ لِتَعْلِيمِ أَبْنَاءِ الْفُقَرَاءِ﴾:

- ١) مرد نیکوکار برای آموزش فرزندان تهیدست مدرسه‌ای را بنا کرد!
  - ٢) مرد نیکوکاری برای تعلیم فرزندان فقرا اقدام به ساخت مدرسه کرد!
  - ٣) برای تعلیم فرزندان که فقیر هستند، مردی نیکوکار مدرسه‌ای را بنا کرد!
  - ٤) مرد نیکوکار برای آموزش فرزندان فقرا اقدام به ساخت مدرسه‌ای کرد!
- ٣١- ﴿رَجَعَ اللَّاعِبُونَ مِنَ الْمَسَابِقَةِ فَائِزِينَ وَ اسْتَقْبَلَهُمْ أَنَسُ فَرِحُونَ﴾:

- ١) بازیکنان پیروزمندانه از مسابقه بازگشتند و مردم با شادمانی به استقبال آن‌ها رفتند!
  - ٢) بازیکنان برنده در مسابقه، برگشتند و مردمان با شادمانی از آن‌ها استقبال می‌کردند!
  - ٣) بازیکنان پیروزمندانه از مسابقه برگشتند و مردمانی شادمان از آنان استقبال کردند!
  - ٤) بازیکنان با پیروزی در مسابقه بازگشتند و مردم خوشحال از آن‌ها استقبال کردند!
- ٣٢- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- ١) لیتنی مَنَحَتْ هَذِهِ الْجَائِزَةَ! ای کاش این جایزه به من داده می‌شد!
- ٢) إِحْذَرُ أَنْ يُضْعِفَكَ فَشَلْكَ! برحذر باش از این که شکست عزم تو را تضعیف کند!
- ٣) قَدْ أُثْبِتَتِ التَّجَارِبُ الْعَلْمِيَّةُ صَحَّةَ هَذِهِ النَّظَرِيَّةِ! آزمایشات علمی درستی این نظریه را اثبات کرده‌اند!
- ٤) فِي السَّنَوَاتِ الْأَخِيرَةِ تَحَوَّلَتْ هَذِهِ الْبَحِيرَةُ إِلَى أَرْضٍ جَافَةٍ! در سال‌های اخیر این دریاچه به زمینی خشک تبدیل شده است!

۳۲- عین الصحیح:

- (۱) لیت السماء تُمطر علينا! ای کاش آسمان برای ما می بارید!
- (۲) لعل الامتحانات قد أُجّلت! شاید امتحانات به تأخیر بیافتند!
- (۳) لیتني أشارك في المسابقة! کاش من در مسابقه شرکت کرده بودم!
- (۴) لعل المسلمين يتحدون! امید است مسلمانان متحد گردند!

۳۳- «گویبی راضی ساختن همه مردم هدفی است که به دست آورده نمی شود»:

- (۱) كأن رضى الناس غاية لا تُدرك! (۲) إن إرضاء جميع الناس هي الغاية التي لا تُدركها!
- (۳) كأن إرضاء جميع الناس غاية لا تُدرك! (۴) كأن الغاية التي لا تُدرك هي رضى الناس جميعاً!

۳۴- عین ما لا یناسب في المفهوم:

- (۱) «أيتها الفاخر جهلاً بالنسب!»: إنما أصل الفتى ما قد حصل!
- (۲) «لا لباس أجمل من العافية!»: إن الله جميل و يحب الجمال!
- (۳) «الناس موتى و أهل العلم أحياء!»: «العلماء باقون ما بقي الدهر!»
- (۴) «خذوا الحق من أهل الباطل!»: «أنظر إلى ما قال و لا تنظر إلى من قال!»

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۳۹ - ۳۶):

الصحراء في الغالب منطقة حارة جافة و يوجد فيها قليل من الحيوانات و النباتات. معظم الأراضي الصحراوية تقع في المناطق الدافئة و تشكل حوالي ثلث مساحة اليابسة على كوكب الأرض! الأمطار في الصحراء غير منتظمة و متفاوت معدلها السنوي و قد تنقطع الأمطار مدة سنوات ثم تُمطر بغزارة (بكمية) لبضع ساعات. ترتفع درجة الحرارة في الصحراء نهاراً إلى درجات كبيرة جداً و تهبط في الليل و هو ما يشكل ضغطاً على الصخور و يسبب تكسرها!

معظم سكان الصحراء هم زعاة يتنقلون من مكان لآخر بحثاً عن الماء و العشب للماشية و هم يسكنون الخيام و يعرفون كيف يواجهون مع الشمس المحرقة و العواصف الرملية. و ليس في البادية قانون يحكمها و إنما تحكمها العادات و التقاليد. و البدو (الذين يعيشون في الصحراء) قبائل صغيرة أو كبيرة و لكل قبيلة رئيس يختاره الشيوخ لآصافه بالشجاعة و الكرم و العقل. و من عادات البدو إكرام الضيف و الوفاء بالعهد و الشجاعة!

۳۵- صف لنا البيئة الصحراوية:

- (۱) الصحراء ما هي إلا أرض حارة لا حياة فيها!
- (۲) تُشاهد في الصحراء مظاهر الحياة الحديثة!
- (۳) إنها تشكل بالإجمال ثلث مساحة الأرض!
- (۴) المطر فيها قليل و يسودها الجفاف و الحرارة!

۳۶- عین الخطأ: من مميزات الصحراء .....

- (۱) أن معظم ساكنيها يستفيدون من الخيول و الماشية!
- (۲) أن درجة الحرارة تتغير كثيراً!
- (۳) أنه يمكن أن لا ينزل المطر لمدة سنوات!
- (۴) أن النهار أطول من الليل بسبب درجة الحرارة!

۳۷- عین الخطأ: أهل البادية .....

- (۱) هم أقوياء يعرفون بالكرم و الشجاعة!
- (۲) يعملون بالتجارة و الصناعة!
- (۳) ينتخبون من هو أكثر ذكاء كرئيس لهم!
- (۴) معيشتهم خشنة و قاسية!

۳۸- على حسب النص .....

- (۱) يجب أن تحكم العادات و التقاليد على جميع المجتمعات البشرية!
- (۲) ليس هناك أي جمال في الصحراء!
- (۳) على العاقل أن يتجنب العيش في الظروف الصعبة!
- (۴) يستطيع الإنسان أن يتعود على ظروف الحياة مهما كانت قاسية!

■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۴۲ - ۴۰):

۴۰ - «تحکم»:

- (۱) فعل مضارع - للمخاطب - مجرد ثلاثي / فعل و فاعله «العادات»
(۲) للغائب - مجرد ثلاثي - معلوم / فعل و فاعله «العادات»
(۳) فعل مضارع - مجرد ثلاثي - معلوم / فعل و فاعله ضمير «ها»
(۴) للغائب - مزيد ثلاثي - مجهول / فعل و الجملة فعلية

۴۱ - «يُسبب»:

- (۱) فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل و الجملة فعلية
(۲) للغائب - مزيد ثلاثي - معلوم - معرب / فعل و فاعله «تكسر»
(۳) للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعل - معلوم / فعل و الجملة فعلية
(۴) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (مصدره: تسبب) - مجهول / فعل و فاعله محذوف

۴۲ - «درجة»:

- (۱) اسم - مفرد مذکر - معرب / فاعل و مرفوع
(۲) مفرد مؤنث - معرب / فاعل و مرفوع
(۳) اسم - مفرد مؤنث - معرب / مفعول و منصوب
(۴) اسم - مفرد مؤنث - مبني / فاعل و مرفوع

■ عین المناسب فی الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۳):

۴۳ - عین الخطأ فی ضبط حركات الكلمات:

- (۱) لا تُطعمِ المسكينَ مِمَّا لا تأْكُلُ!
(۲) إِنَّ الحَدِيدَ مَوْضَلٌ للحِرَارَةِ و الكَهْرِبَاءِ!
(۳) لا يُبصِرُ الجاهِلُ الأعمى الحَقِيقَةَ!
(۴) قَدْ يَزَعَمُ الإنسانُ نَفْسَهُ جِزْماً صَغِيراً!

۴۴ - عین غير المناسب للفراغ:

- (۱) هؤلاء ضعفاء ..... حقوقهم؛ سُلبت
(۲) هذا الكسلان ..... على الدراسة؛ لا يُقبل
(۳) من كان في أعماله ..... يصل إلى غايته؛ دؤوباً
(۴) ..... هذه الصحيفة مقالةً عن تجار الموت؛ انتشرت

۴۵ - عین ما يوجد فيه التضاد:

- (۱) إِنَّمَا الفخر بالأدب و العلم لا بالنسب!
(۲) إِنَّ داء الإنسان و دواؤه فيه و هو ما يشعر!
(۳) تُصنع هذه الأوعية من الفضة و النحاس!
(۴) سافرت أختي بالطائرة و سافر أخي بالقطار!

۴۶ - عین ما ليس فيه اسم مثنى:

- (۱) هؤلاء طلاب فازوا في مسابقتين!
(۲) أصبح نوبل حزيناً بعد مشاهدة هذا العنوان!
(۳) هاتان تعلمان اللغة الإنجليزية في معهدنا!
(۴) كان والداك بانتظارك في الساعة الخامسة مساءً!

۴۷ - عین الجملة قد أُكِّدت:

- (۱) كَأَنَّ والدتي قد انزعجت من عملي!
(۲) قال لنا المعلم: إِنَّ الامتحانات ستجري في أوقاتها!
(۳) أَكَّدَ الطبيبُ أَنَّ على المريض العمل بالوصفة!
(۴) لَيْتَ الأغنياء يُشفقون على الفقراء و يُساعدونهم!

۴۸ - عین ما ليس فيه «لا» النافية للجنس:

- (۱) إِنَّ اللهَ هو الأحد الذي لا ثاني له!
(۲) لا أحد يفرس غرساً إلا و هو مأجور!
(۳) لا تنه عن خلق و فيك مثله!
(۴) يبدو أَنَّ هذا المريض لا أمل في شفائه!

۴۹ - عین الخطأ (حسب قواعد الحال):

- (۱) نستمتع إلى كلام الخطيب و نحن صامتين!
(۲) جمعتُ المعلومات من الإنترنت مُفيدةً!
(۳) كنتُ أتكلّم مع زميلتي غارقة في أفكارها!
(۴) يسافر الطلاب إلى خارج البلاد باحثين عن العلوم!

۵۰ - عین ما يبيّن حالة المفعول عند وقوع الفعل:

- (۱) يرى الجاهل مُفراطاً أو مُفراطاً!
(۲) أنقذنا الدلفين من الفرق فرحاً!
(۳) ودعت الأم ابنها باكية!
(۴) تُساعد الفتاة أباهَا مُحتاجاً!

DriQ.com

دین و زندگی

- ۵۱- حیای انسان مؤمن از ارتکاب معاصی، تابع کدام صفات باری تعالی است و آیات سوره مؤمنون چنین انسانی را رویگردان از چه کاری معرفی می‌کند؟
- (۱) علم الهی - کار لغو و بیهوده
(۲) علم الهی - شرک و بت‌پرستی
(۳) حکمت الهی - کار لغو و بیهوده
(۴) حکمت الهی - شرک و بت‌پرستی
- ۵۲- اگر گفته شود چرا در اجرای نقشه جهان خلقت هیچ نقص و اشتباهی نیست در پاسخ چه می‌گوییم و به کدام عبارت قرآنی معتقد شده‌ایم؟
- (۱) زیرا مقدر به تقدیر الهی است - «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ»
(۲) زیرا مقدر به تقدیر الهی است - «لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ»
(۳) زیرا مقضی به قضای الهی است - «لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ»
(۴) زیرا مقضی به قضای الهی است - «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ»
- ۵۳- آنان که در شمار عبارت قرآنی «يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ خَرْفٍ» می‌باشند در هنگام رسیدن خیر و وسعت و آسودگی چه عکس‌العملی نشان می‌دهند و چرا نباید ایمان آوردگان با دشمنان خدا و خود، دوستی مهربانانه داشته باشند؟
- (۱) «اطْمَأَنَّ بِهِ» - «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»
(۲) «انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ» - «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»
(۳) «اطْمَأَنَّ بِهِ» - «ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ»
(۴) «انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ» - «ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ»
- ۵۴- در کلام شریف امام صادق (ع) هدف خداوند از نعمت دادن به فرد گناهکار پس از انجام گناه کدام است و با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد؟
- (۱) فراموشی استغفار - «بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»
(۲) امتحان همه‌جانبه - «بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»
(۳) امتحان همه‌جانبه - «مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ»
(۴) فراموشی استغفار - «مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ»
- ۵۵- رؤیت ذات اقدس الهی در نگاه قرآن کریم چگونه است و دیدنی که از برترین اهداف زندگی است با چه تعبیری به کار رفته است؟
- (۱) «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» - لقاء الله
(۲) «هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - لقاء الله
(۳) «هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - رضوان الله
(۴) «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» - رضوان الله
- ۵۶- آن‌جا که در حدیث نبوی می‌خوانیم «راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌های سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است» چه موضوعی به ذهن انسان جست‌وجوگر متبادر می‌گردد؟
- (۱) انسان مؤمن علاوه بر این‌که می‌کوشد نیت خود را خالص کند و عمل را به خاطر خدا انجام دهد عمل خود را مطابق دستور انجام دهد.
(۲) عمل براساس معرفت و آگاهی بسیار ارزشمندتر از عملی است که در آن معرفتی نیست یا با معرفت اندکی صورت می‌گیرد.
(۳) آن‌کس که طریق توحید را برمی‌گزیند و اندیشه و دل و عمل خویش را فقط بر امر خدا قرار می‌دهد خطراتی او را تهدید می‌کند.
(۴) نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کند.
- ۵۷- اعتقاد به توانایی نبی مکرم اسلام (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان مانند شفا دادن چه زمانی شرک محسوب می‌شود و مؤید آن کدام عبارت قرآنی است؟
- (۱) این توانایی را غیرمستقل بدانیم - «فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
(۲) این توانایی را مستقل بدانیم - «هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»
(۳) این توانایی را غیرمستقل بدانیم - «هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»
(۴) این توانایی را مستقل بدانیم - «فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
- ۵۸- براساس آیات قرآن کریم با بیان کدام برهان، گرفتن سرپرستانی به‌جز خداوند متعال رد گردیده است؟
- (۱) زیرا لازمه تحقق ولایت، مالکیت بر سود و زیان است.
(۲) زیرا تدبیر و اداره امور عالم به خواست و اراده الهی محقق می‌گردد.
(۳) زیرا لازمه سرپرستی، آفرینش و وجوددهی و یکتای مقتدر بودن است.
(۴) زیرا خداوند غنی بالذات است و هیچ مثل و مانندی بر این غیرقابل تصور است.

- ۵۹- زمانی که پیامبر اسلام (ص) می‌فرماید: «نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِينَ خَيْرٌ مِنْ عَقْلِهِ» تقدم و ارجحیت کدام موضوع را بیان می‌کند و با کدام سخن امام علی (ع) هم‌آوایی دارد؟
- (۱) تقدم حُسن فعلی بر حُسن فاعلی - «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»
(۲) تقدم حُسن فعلی بر حُسن فاعلی - «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ»
(۳) تقدم حُسن فاعلی بر حُسن فعلی - «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ»
(۴) تقدم حُسن فاعلی بر حُسن فعلی - «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»
- ۶۰- آن‌جا که امام صادق (ع) می‌فرماید: «هنگامی که خداوند خیر بنده‌اش را بخواهد، اگر بنده گناهی مرتکب شود، او را گوشمالی می‌دهد تا به یاد توبه بیفتد» و آیه شریفه «لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْفِرْيَأِ أَقْنَوْا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ» به ترتیب یادآور کدام سنت‌های الهی است؟
- (۱) املاء و استدرج - توفیق الهی
(۲) املاء و استدرج - تأثیر اعمال انسان بر زندگی او
(۳) سبقت رحمت بر غضب - امداد خاص
(۴) سبقت رحمت بر غضب - امداد عام الهی
- ۶۱- ایستادگی و پایداری در مقابل دام‌های شیطانی نیازمند چیست و می‌توانیم در این باره به کدام عبارت قرآنی استناد کنیم؟
- (۱) پذیرش خالصانه فرمان‌های الهی - «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِيَارٍ»
(۲) پذیرش خالصانه فرمان‌های الهی - «وَ إِلَّا تَصْرَفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُتُ الْبَيْهَاتِ»
(۳) تلاش برای انجام واجبات - «وَ إِلَّا تَصْرَفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُتُ الْبَيْهَاتِ»
(۴) تلاش برای انجام واجبات - «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِيَارٍ»
- ۶۲- آن‌جا که قرآن کریم با بیان استفهام‌انکاری غیرقابل دفاع بودن را بیان می‌کند، درباره‌ی چه کسی سخن گفته است و چنین شخصی دارای چه ویژگی می‌باشد؟
- (۱) کسی که هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده است - خسران‌زده دنیوی و اخروی و آشکار
(۲) کسی که هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده است - درونی ناآرام و ناپایدار
(۳) کسی که با تردید خدا را می‌پرستند به ویژه در هنگام وسعت و آسودگی - درونی ناآرام و ناپایدار
(۴) کسی که با تردید خدا را می‌پرستند به ویژه در هنگام وسعت و آسودگی - خسران‌زده دنیوی و اخروی و آشکار
- ۶۳- حضرت یوسف (ع) در برابر کام‌جویی زلیخا چه برخوردی از خود نشان داد و زلیخا چگونه او را تهدید کرد؟
- (۱) فَأَشْتَقِعُ - لَمَتَّنِي فِيهِ (۲) اصْبِ الْبَيْهَاتِ - لَمَتَّنِي فِيهِ (۳) اصْبِ الْبَيْهَاتِ - لَيْسَجَنَنَّ (۴) فَأَشْتَقِعُ - لَيْسَجَنَنَّ
- ۶۴- اگر به خود و اشیای پیرامون بیندیشیم پدیده‌هایی هستیم که پدیدآور و هستی‌بخش آن ذات یگانه است و همه به او تعلق دارد، به ترتیب به کدام آیات قرآنی استناد کرده‌ایم؟
- (۱) «اللَّهُ نَزَّ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» - «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ»
(۲) «اللَّهُ نَزَّ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» - «وَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ»
(۳) «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» - «لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا»
(۴) «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» - «وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
- ۶۵- مفتوح بودن همیشگی راه بازگشت برای انسان گناهکار مؤید کدام سنت الهی است و کدام آیه شریفه با آن هم‌آوایی دارد؟
- (۱) سبقت رحمت بر غضب - «کسی که کار نیکی بیاورد ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد...»
(۲) سبقت رحمت بر غضب - «... مدد می‌رسانیم از عطای پروردگارت که [از کسی] منع نشده است»
(۳) امداد عام رحمت واسعة الهی - «... مدد می‌رسانیم از عطای پروردگارت که [از کسی] منع نشده است»
(۴) امداد عام رحمت واسعة الهی - «کسی که کار نیکی بیاورد ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد...»
- ۶۶- یافتن خداوند متعال براساس فطرت و درک حضور او را در کدام بیت می‌توان یافت؟
- (۱) ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان
(۲) ما چو ناییم و نوا در ما زتوست / ما چو کوهیم و صدا در ما زتوست
(۳) ذاتِ نایافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی‌بخش
(۴) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید
- ۶۷- براساس آیه شریفه «اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ ...»، تسخیر دریا بر چه اساسی است و چه نتیجه‌ای را به دنبال دارد؟
- (۱) شناخت تقدیرات الهی است - «لِيَتَجَرَّيَ الْفُلُك فِيهِ بِأَمْرِهِ»
(۲) شناخت قضای الهی است - «لِيَتَجَرَّيَ الْفُلُك فِيهِ بِأَمْرِهِ»
(۳) شناخت قضای الهی است - «لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»
(۴) شناخت تقدیرات الهی است - «لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»

۶۸- آن جا که «بعد اجتماعی توحید عملی و ثمرات آن» مورد بررسی قرار می‌گیرد چه زمانی یک جامعه توحیدی خواهد بود و چرا یک انسان موحد شخصیتی ثابت و پایدار دارد و از آرامش روحی برخوردار است؟

(۱) حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد - حاکمیت طاغوت و دستوراتش را برنمی‌تابد.

(۲) شرایطی که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد - اگر چیزی به او برسد، دلش به آن آرام می‌گیرد.

(۳) شرایطی که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد - میان بعد فردی و اجتماعی توحید توازن متقابل وجود دارد.

(۴) حاکم آن را براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد - زندگی خویش را براساس رضایت الهی تنظیم کرده است.

۶۹- اگر بگوییم «خداوند پدیده نیست و محتاج پدیدآورنده نیست» به کدام آیه شریفه استناد کرده‌ایم و کدام عبارت قرآنی نشانگر ربوبیت الهی است؟

(۱) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ - ﴿وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾

(۲) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

(۳) ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

(۴) ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ - ﴿وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾

۷۰- به چه دلیلی انسان موحد، دشواری‌های زندگی‌اش را نشانه بی‌مهری خداوند نمی‌داند، بلکه آن را بستری برای رشد و شکوفایی خویش می‌داند و کدام آیه شریفه نگاه این انسان را بیان می‌کند؟

(۱) زیرا می‌داند هیچ حادثه‌ای در عالم بی‌حکمت نیست - ﴿تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً﴾

(۲) زیرا می‌داند هیچ حادثه‌ای در عالم بی‌حکمت نیست - ﴿إِنَّ اللَّهَ زَيِّ وَّ رِيكُم فَاعْبُدُوهُ﴾

(۳) زیرا رشد انسان در گرو طی کردن آزمایش‌های الهی است - ﴿إِنَّ اللَّهَ زَيِّ وَّ رِيكُم فَاعْبُدُوهُ﴾

(۴) زیرا رشد انسان در گرو طی کردن آزمایش‌های الهی است - ﴿تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً﴾

۷۱- اگر بگوییم هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است، در اصل به کدام امر اشاره کرده‌ایم و نمونه دقیق آن کدام است؟

(۱) سلسله علل عرضی - باغبان، خاک، آب و نور برای رویش گل

(۲) سلسله علل عرضی - قلم و نگارش نامه با دست

(۳) سلسله علل طولی - قلم و نگارش نامه با دست

(۴) سلسله علل طولی - باغبان، خاک، آب و نور برای رویش گل

۷۲- صفات «ستار العیوب» و «سریع الرضا» بودن خداوند مؤید چیست و امداد خاص خداوند متعال به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذراند در کدام عبارت قرآنی متجلی است؟

(۱) پیشی گرفتن رحمت الهی بر غضبش - ﴿لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمُ﴾

(۲) پیشی گرفتن رحمت الهی بر غضبش - ﴿بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

(۳) مؤثر بودن کارهای انسان در زندگیش - ﴿بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

(۴) مؤثر بودن کارهای انسان در زندگیش - ﴿لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمُ﴾

۷۳- کدام دسته افراد به استفاده متعادل از غرائز بشری نام منع می‌گذارند و هدف آن‌ها از این کار چیست؟

(۱) «الَّذِينَ اسَاءُوا السَّوْءِ» - ناکارآمد جلوه‌دادن قوانین اسلام

(۲) «الَّذِينَ اسَاءُوا السَّوْءِ» - محدود کردن تمایلات مادی و معنوی مردم

(۳) «يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - ناکارآمد جلوه‌دادن قوانین اسلام

(۴) «يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - محدود کردن تمایلات مادی و معنوی مردم

۷۴- بیت «خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی» مؤید کدام موضوع است و با کدام آیه شریفه هم‌آوایی دارد؟

(۱) اگر به خود نظر کنیم، در می‌یابیم که پدیده‌ای هستیم که وجودمان از خودمان نیست - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

(۲) اگر به خود نظر کنیم، در می‌یابیم که پدیده‌ای هستیم که وجودمان از خودمان نیست - ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾

(۳) پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که پدیده نباشد - ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾

(۴) پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که پدیده نباشد - ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

۷۵- از منظر امام علی (ع) عاقبت کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، چیست و تمثیل حضرت عیسی (ع) از این مورد چیست؟

(۱) او، گناهان را به سوی خود می‌کشانند - سوختن ظاهر خانه و باقی ماندن بنای آن

(۲) او، گناهان را به سوی خود می‌کشانند - سالم ماندن ظاهر خانه و سیاه شدن داخل آن

(۳) گناهان، او را به سوی خود می‌کشانند - سوختن ظاهر خانه و باقی ماندن بنای آن

(۴) گناهان، او را به سوی خود می‌کشانند - سالم ماندن ظاهر خانه و سیاه شدن داخل آن

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

Ten million years before humans first lived on Earth, whales were swimming in the oceans. They are warm-blooded, but unlike seals, they have no fur; a thick layer of fatty blubber under the skin ...88... warm. The whale group is divided into those with teeth (toothed whales) and those without teeth (baleen whales). ...89... dozens of different toothed whales, including the friendly bottle-nosed dolphin and the ferocious killer whale, ...90... almost anything in the sea. Since all whales and dolphins breathe air, they must swim to the surface of the water ...91... . Whales and dolphins swim by moving their tails up and down; fish move their tails from side to side. Whales have suffered greatly from ...92... by humans, and 21 kinds are on the official lists of endangered species. Today whaling is not allowed, in the hope that the population of whales will increase.

- 88- 1) keeping whales   2) to keep them   3) keeps them   4) keep whales
 89- 1) It is   2) There has   3) They have   4) There are
 90- 1) which eats   2) eats   3) that is eaten   4) eaten
 91- 1) similarly   2) physically   3) increasingly   4) regularly
 92- 1) hunting   2) defending   3) protecting   4) involving

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

The Metropolitan Museum of Art is in New York City. It is one of the world's great storehouses of art. It opened in 1870. The museum is open to the public. The idea is to let all people view great art. The original building has had many additions. The Met is twenty times larger now than when it was first built. It houses more than two million objects.

The Met's first acquisition was a Roman stone coffin. This type of tomb is called a sarcophagus. It was joined by Egyptian artifacts and objects recovered from ancient societies. There are classical Greek marble statues and parts of temples. The Met has furniture on display from the great European castles of the Middle Ages. Visitors can see more than 15,000 pieces of arms and armor. These span twenty-three centuries.

Artwork from ancient Egypt and medieval Europe grace its walls. Popular 19th century impressionists, such as Vincent Van Gogh, have a number of works on exhibit. What's the biggest painting? The canvas of "Washington Crossing the Delaware." It's over twelve feet tall and twenty-one feet wide!

- 93- Why was the Met originally built?
 1) to get some art out of storage places
 2) to provide a museum for rich and famous visitors
 3) to provide an art museum for ordinary people
 4) to fill up an empty lot in New York City
- 94- From the context of the passage, what is a sarcophagus?
 1) modern artwork   2) a castle   3) a stone coffin   4) a statue
- 95- The word "its" in the last paragraph refers to .....
 1) the Met   2) artwork   3) ancient Egypt   4) medieval Europe
- 96- What is the main idea of the passage?
 1) The Met has a lot of paintings from impressionists.
 2) The Met is a great museum with many extraordinary historical and artistic treasures.
 3) The Met is in New York City.
 4) The Met has a lot of arms, armor, and furniture from castles.

Passage 2:

One of the first written languages came from the very old societies of Egypt. This Egyptian writing is called hieroglyphics. These were symbols carved on stone buildings or statues. They were sometimes written on a kind of paper made from reeds. Over time, the symbols for simple objects, such as spears or buildings, slowly changed to symbols for words. This change allowed more detailed ideas to be expressed in writing. The problem was that the actual meaning of the words carved on tombs and other buildings from long ago could not be read later, even by experts in languages. A few pictures sometimes seemed obvious in their meaning. Nobody knew how the language was organized. They could only guess at the meanings of most of the words and pictures.

The discovery of the Rosetta Stone in 1799 by a French army officer changed the situation. The stone was found in the Nile Delta. This stone led to an understanding of this ancient Egyptian writing. The stone was carved with a copy of an order announcing a new Egyptian ruler. The stone was partly damaged, but the writing was clear enough to be seen. The stone recorded the same message in three different languages. One was in hieroglyphics. One was written in a simpler form of the same language, and one was in Greek. Because ancient Greek was a language known to scholars, the two other languages could then be decoded. In 1822, a French expert in languages decoded both Egyptian languages. This breakthrough made it possible to read the words on other tombs, buildings, and papers written by ancient Egyptians.

97- From the context of the passage, what is the Rosetta Stone?

- 1) a Piece of rock with writing in three languages
- 2) a form of simplified hieroglyphics
- 3) a kind of Greek language
- 4) a French stone

98- How long did it take experts to decode hieroglyphics after Rosetta Stone was discovered?

- 1) a few centuries
- 2) twenty-one years
- 3) nearly four decades
- 4) twenty-three years

99- What was the most important effect of the discovery of the Rosetta Stone?

- 1) Egyptian hieroglyphic writing could finally be decoded.
- 2) People learned to speak modern Egyptian languages.
- 3) Ancient Greek could now be translated.
- 4) The order announcing a new Egyptian ruler could finally be translated.

100- Which of the following would be a good title for the passage?

- 1) Egyptian Hieroglyphic Writing and Egyptian Pharaohs
- 2) Ancient Egyptians: Why the Hieroglyphics Alphabet?
- 3) How to Read Hieroglyphics, Where to Learn Hieroglyphics
- 4) Rosetta Stone: The Key to Deciphering Egyptian Hieroglyphics

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۱/۲۲/۹۹

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درسی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۳۰	مدت پاسخگویی: ۱۴۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، نبدل سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	شماره سؤال		تعداد پاسخگویی
		از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰
۲	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰
۳	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰
۴	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰
۵	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰
۶	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰
۷	فلسفه ۲	۲۰	۲۱۱	۲۳۰

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj.ir

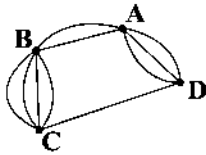
ریاضی و آمار

۱۰۱- به چند طریق می توان یک خودکار یا یک مداد و سپس دو ماژیک را از بین ۳ رنگ خودکار، ۵ رنگ مداد و ۶ رنگ ماژیک انتخاب کرد؟

- (۱) ۷۸ (۲) ۱۲۰ (۳) ۵۰ (۴) ۶۰

۱۰۲- بین شهرهای A, B, C و D راه‌های دوطرفه مقابل وجود دارد. به چند طریق می توان از شهر B به D با عبور از شهر A رفت و برگشت به طوری که از هر راه حداکثر یک بار عبور کنیم؟

- (۱) ۸ (۲) ۶ (۳) ۱۲ (۴) ۳۶

۱۰۳- با ارقام ۰، ۲، ۴، ۷ و ۸ چند عدد ۵ رقمی زوج بدون تکرار ارقام می توان نوشت؟

- (۱) ۴۰۸ (۲) ۴۸۰ (۳) ۸۴۰ (۴) ۸۰۴

۱۰۴- با جایگشت حروف کلمه «دوچرخه» چند کلمه ۶ حرفی می توان نوشت به طوری که با حرف نقطه دار شروع شود؟

- (۱) ۶۰ (۲) ۴۸ (۳) ۲۴۰ (۴) ۱۲۰

۱۰۵- روی محیط دایره II نقطه وجود دارد. اگر به کمک این نقاط ۴۵ وتر قابل رسم باشد، به کمک همین نقاط چند مثلث قابل رسم است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲۰ (۳) ۶۰ (۴) ۹۰

۱۰۶- در یک مهمانی هر فرد با همه افراد دیگر دست می دهد. اگر این مهمانی شامل ۱۲ نفر باشد، چند بار عمل دست دادن انجام شده است؟

- (۱) ۱۳۲ (۲) ۱۴۴ (۳) ۷۲ (۴) ۶۶

۱۰۷- دو تاس را با هم پرتاب می کنیم. احتمال آن که مجموع اعداد رو شده بزرگتر از ۵ باشند، چقدر است؟

- (۱) $\frac{13}{18}$ (۲) $\frac{5}{18}$ (۳) $\frac{5}{6}$ (۴) $\frac{1}{6}$

۱۰۸- اعداد دو رقمی ساخته شده (بدون ارقام تکراری) با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ را روی کارتهایی می نویسیم، سپس یکی از کارتها را انتخاب می کنیم. اگر پیشامد A روشن شدن عدد زوج و پیشامد B روشن شدن عدد اول باشد، کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) $n(A) = ۸$ (۲) $n(B) = ۶$ (۳) A و B ناسازگارند (۴) $n(A \cup B) = ۱۳$

۱۰۹- یک تاس و یک سکه را با هم پرتاب می کنیم. احتمال آن که تاس فرد یا سکه پشت بیاید، چقدر است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{5}{12}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۱۱۰- چهار نفر روی یک نیمکت پارک نشسته اند. احتمال آن که هر ۴ نفر در یک ماه از سال متولد شده باشند، چقدر است؟

- (۱) $\frac{1}{12}$ (۲) $\frac{1}{144}$ (۳) $\frac{1}{1728}$ (۴) $\frac{1}{20736}$

۱۱۱- از بین ۳ مرد و ۴ زن و ۵ کودک یک گروه ۴ نفره انتخاب می کنیم. چقدر احتمال دارد حداکثر ۲ کودک و حداقل ۲ زن انتخاب گردد؟

- (۱) $\frac{40}{99}$ (۲) $\frac{67}{165}$ (۳) $\frac{41}{99}$ (۴) $\frac{68}{165}$

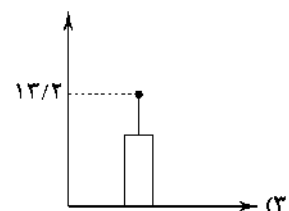
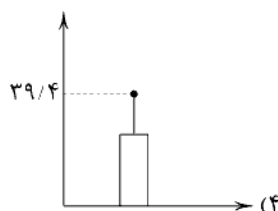
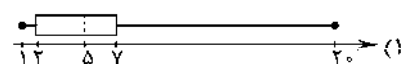
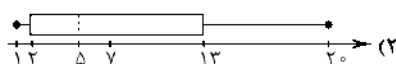
۱۱۲- یک زوج جوان به همراه پدر و مادرهایشان و ۲ فرزند خود می خواهند عکس یادگاری بگیرند. چقدر احتمال دارد در این عکس همه زن و شوهرها کنار هم باشند؟

- (۱) $\frac{1}{21}$ (۲) $\frac{1}{56}$ (۳) $\frac{5}{21}$ (۴) $\frac{1}{42}$

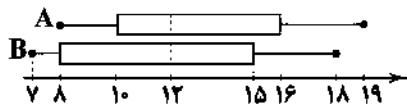
۱۱۳- «اندازه گیری قد دانش آموزان برحسب سانتی متر و وجب» اجرای نادرست کدام گام است؟

- (۱) اول (۲) سوم (۳) دوم (۴) چهارم

۱۱۴- کدام نمودار مربوط به تحلیل داده های آماری مقابل است؟

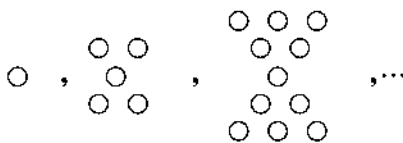
- ۱۱۵- با توجه به عملکرد دو شخص A و B، کدام شخص برای انجام کار مطمئن تر است؟
 (۱) A
 (۲) B
 (۳) هر دو عملکرد یکسان دارند
 (۴) نمی‌توان تعیین کرد

۱۱۶- کدام رابطه را نمی‌توان با فرضیه اعداد طبیعی بیان کرد؟

- (۱) دمای هوای تهران در روزهای مختلف
 (۲) تعداد قطره‌های B ضلعی محذب
 (۳) مساحت دایره‌ای به شعاع a
 (۴) تعداد مسافران که در ایستگاه‌های مختلف مسیری از مترو تردد می‌کنند.
- ۱۱۷- تابع $f(n)$ مجموع اعداد سطر nام مثلث خیام است. $f(A)$ کدام است؟

- (۱) 2^A
 (۲) $2^A - 1$
 (۳) $2^A + 1$
 (۴) $2^A - 2$

۱۱۸- با توجه به الگوی زیر، تعداد دایره‌های شکل پنجم کدام است؟

- (۱) ۲۸
 (۲) ۱۹
 (۳) ۲۹
 (۴) ۲۰

۱۱۹- اگر $a_n = f(n)$ ، با توجه به رابطه بازگشتی $a_{n+1} = a_n + 2$ که $a_1 = 1$ ، $f(10)$ کدام است؟

- (۱) ۱۷
 (۲) ۱۹
 (۳) ۲۱
 (۴) ۲۰

$$-1, \frac{+1}{2}, \frac{-1}{4}, \frac{+1}{8}, \dots$$

۱۲۰- رابطه مربوط به الگوی مقابل کدام است؟

- (۱) $\frac{(-1)^{n-1}}{3^n}$
 (۲) $\left(\frac{-1}{2}\right)^{n-1}$
 (۳) $\left(\frac{-1}{2}\right)^n$
 (۴) $\frac{(-1)^n}{3^{n-1}}$

DriQ.com

۱۲۱- کدام گزینه سروده پدیدآورنده نمایش‌نامه منظوم «ایده‌آل» است؟

- (۱) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
 (۲) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنیم
 (۳) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
 (۴) از خون جوانان وطن لاله دمیده
- خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم
 خاک وطن چو رفته چه خاکی به سر کنیم؟
 دست خود ز چلن شستم از برای آزادی
 از ماتم سرور قدشان سرور خمیده

۱۲۲- همه گزینه‌ها درباره سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم صحیح‌اند، به جز ...

- (۱) برخلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کلمشی آشکار می‌یابد. (ویژگی زبانی نثر)
 (۲) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور رلوی سوم شخصی هر بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربردی ندارد. (ویژگی ادبی نثر)
 (۳) از شاخه‌های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است، طنز سیاسی - اجتماعی است، دشمنی با استعمار و استبداد نیز یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌های بسیار مورد توجه قرار گرفت. (ویژگی ادبی نثر)
 (۴) نثر فارسی حتی پیش‌تازتر از شعر فارسی در دوره بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود. (ویژگی ادبی نثر)

۱۲۳- چند عبارت نادرست است؟

- (الف) محمدتقی بهار: با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می‌سرود.
 (ب) محمدصادق امیری: مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان نوشت.
 (ج) سید اشرف‌الدین گیلانی: شعرهای او به زبان ساده و طنزآمیز در در روزنامه «نسیم شمال» به چاپ می‌رسید.
 (د) ایرج میرزا: جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که وی در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.
 (ه) فرخی یزدی: او در روزنامه «قرن بیستم» به افشاکاری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
 (و) سید محمدرضا میرزاده عشقی: تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.
 (ز) قائم‌مقام فراهانی: سردبیر روزنامه «مجلس» که در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده.

- (۱) شش
 (۲) پنج
 (۳) چهار
 (۴) سه

۱۲۴- کدام گزینه یادآور نام دو شاعر بازگشتی است که غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند؟

- (۱) خسروا به که در محامد تو
- (۲) ببر بهر نشاط انده به عودی از دل عشرت
- (۳) سروش هاتف غیب این ندا به جان در داد
- (۴) یک خاطر آشفته نشد جمع فروغی

۱۲۵- کدام بیت با قطعه «قلب مادر»، اثر ایرج میرزا هم‌وزن است؟

- (۱) من بیچاره گردن به کمند
- (۲) زلف خاتون ظفر شیفته پرچم توست
- (۳) هرکه چون لاله کاسه گردان شد
- (۴) یارب این آتش که بر جان من است

۱۲۶- در کدام گزینه نوع «لف و نشر» متفاوت است؟

- (۱) با تباش زلف و رخت ای ماه دل‌فروز
- (۲) در مملکت عاشقی از پسته و بادام
- (۳) ابروی تو بالای چنین نرگس فتان
- (۴) چشم و سر ما جز به تو آرام نگیرد

۱۲۷- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «پارادوکس - مراعات نظیر - تضاد - تلمیح - لَف و نشر» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) شهری عشقم، جو مجنون در بیابان نیستم
- ب) گردد از خذلان دمامد عزت من بیشتر
- ج) دور کردن منزل نزدیک را از عقل نیست
- د) رفته چون مور از قناعت پای سعی من به گنج
- ه) چشم و کوشم در پی دیدار و پند غیر نیست

- (۱) د - ه - الف - ج - ب (۲) ب - د - ج - الف - ه (۳) د - ج - ب - ه - الف (۴) ب - الف - د - ج - ه

۱۲۸- در کدام گزینه هر دو آرایه «تناقض» و «لف و نشر» به کار رفته است؟

- (۱) سیم و زر در کیسه دارم از رخ و اشک روان
- (۲) صورتی در پیش دارم خوب و می‌دانم که این
- (۳) زَنار کفر زلف ما، رو در میان بندش بیا
- (۴) زلف و رخسار تو کفر آمد و ایمان، با هم

۱۲۹- آرایه درج شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) فیض ترسد که غم عشق کند ویرانش
- (۲) شهره شهر مشو تا نهم سر در کوه
- (۳) حافظ از جور تو حاشاکه بگرداند روی
- (۴) شب و روز از غم تنهایی‌ام ای جان جهان

۱۳۰- آرایه نوشته شده در برابر کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) دلم خستی و پی بستی اسیر و مبتلا کردی
- (۲) نه جغد رست و نه طوطی، چو شد قضا شاهین
- (۳) مشو به مرگ ز امداد اهل دل نومید
- (۴) زایه «نصر من الله» را-بتم افزشتی

۱۳۱- تقطیع کدام بیت با الگوی «هجایی رویه‌رو یکسان است؟» «-U/U--U/U--U/U--»

- (۱) جان بود و دلی ما را دل در سر کارت شد
- (۲) نامت شنوم دل ز فرح زنده شود
- (۳) مار است غم عشقش و او گنج لطافت
- (۴) راهی است بی‌کرانه غم عشقش و مرا

- می‌ندانند که ز ویرانی عشق آبادم: تناقض
شور شیرین منما تا نکنی فرهادم: تلمیح
من از آن روز که در بند توام آزادم: تضمین
ماه و خورشید بگیرند که این‌جا زادم: لَف و نشر مشوش
- نگردانم رخ از گویت که باز دست سلطانم: تضاد
نه زشت ماند و نه زیبا، چو راز گشت عیان: لَف و نشر
که خواب مردم آگاه، عین بیداری است: تناقض
تا شوم بر دشمنان دین مظفر، انقیات: تضمین

- چه کنم گر به رکابش نروم
دیدۀ فتح ابد عاشق جولان تو باد
زین جفا رخ به خون بشوید باز
سردکن زان سان که کردی بر خلیل
- از شام تو قدر آید وز صبح تو نوروز
بوس تو جهان‌گیر شد و غمزه جهان‌سوز
قربان کمائی که زند ناوک دلدوز
دستی ز کرم بر نه وز غمزش بردوز
- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «پارادوکس - مراعات نظیر - تضاد - تلمیح - لَف و نشر» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟
- خانگه دل‌زنده‌ام، محتاج دامان نیستم
هم‌جو یوسف دل‌گران از چاه و زندان نیستم
چون سکندر در تلاش آب حیوان نیستم
در تلاش مسند دست سلیمان نیستم
بلبل دستان‌سرای هیچ بستان نیستم
- جان مانده چه فرمایی در پای تو افشانم
حل من از اقبال تو فرخنده شود
گنجت چو به دست او فتد از مار میندیش
چون پای صبر نیست به پایان نمی‌رسم

۱۳۲- در کدام بیت هر دو اختیار زبانی «تغییر مصوّت بلند به کوتاه» و «تغییر مصوّت کوتاه به بلند» به کار رفته است؟
 (۱) دایه دهر نپرورد کسی را که نخورد
 (۲) بلخ را هیچ قفایی چو وفات تو نبود
 (۳) گرچه خلقی ز جفاهای فلک مجروح‌اند
 (۴) کی دهد کار جهان نور و تو غایب ز جهان

۱۳۳- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) به دیگری دهم این دل که خوار کرده توست
 (۲) من آن گدای حریصم که صبح نیست هنوز
 (۳) تو خوش نشسته به تمکین و حسن از تو نهفته
 (۴) اگر مساعدت بخت نبود و اقبال

۱۳۴- در همه گزینه‌ها، از اختیار زبانی «حذف همزه» استفاده شده است، به جز.....

(۱) ای صبا با دم من کن نفسی هم‌راهی
 (۲) گر نیایی برود این رمقی نیز که هست
 (۳) گو در این مصر که فرعون در او صد بیش است
 (۴) امن از این خاک چنان رفته که گر یابد باز

۱۳۵- در کدام بیت، شاعر از هر دو نوع «اختیار زبانی» استفاده کرده است؟

(۱) ای که به حسن قامت سرو ندیده‌ام سهی
 (۲) جور بکن که حاکمان جور کنند بر رهی
 (۳) از نظرت کجا رود و برود تو هم‌رهی
 (۴) شاید اگر نظر کنی ای که ز دردم آگهی

۱۳۶- در کدام گزینه، آرایه «پارادوکس» و دو بار اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه» به کار رفته است؟

(۱) مرا زمانه فضیلت نهد بر اهل زمین
 (۲) بوی آغوش تو را از نفس گل شنوم
 (۳) شیرین سخن تلخش شوری به جهان افکند
 (۴) گوش مروّتی کو کز ما نظر نباشد؟

۱۳۷- در همه گزینه‌ها آرایه «تناقض» و «اختیار زبانی بلند در نظر گرفتن مصوّت کوتاه» به کار رفته است، به جز.....

(۱) ز هر نیشی مرا سرچشمه نوشی است در طالع
 (۲) چون خرابی نیست معماری بنای جسم را
 (۳) آن جاست آدمی که دلش سیر می‌کند
 (۴) سیر تیر حوادث سیر انداختن است

۱۳۸- کدام بیت دارای «تناقض» است و در وزنی با پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده است؟

(۱) گه‌ری لطیف کانی به مکان لامکانی
 (۲) خفته بیدار باید پیش ما
 (۳) در کوی تو پستیم، زهی منصب عالی
 (۴) دیری است تا ز مرگ تو در عالم قضا

۱۳۹- اگر بخواهیم بیت‌های زیر را به ترتیب داشتن «اختیار تغییر کمیت مصوّت بلند و پارادوکس»، «اختیار تغییر کمیت مصوّت کوتاه و مراعات نظیر»،

«اختیار حذف همزه و لُف و نشر» و «اختیار تغییر کمیت مصوّت کوتاه» و «تلمیح» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟
 الف) مست و خرابم تا ابد، نی دل شناسم نی خرد
 ب) منم که دام بلایم رهایی قفس است
 ج) شکرش دارد و بادام زیان پنداری
 د) زین درد غافل‌اند همه کس چو مار، گر

(۴) ج - د - الف - ب

(۳) ج - الف - د - ب

(۲) ب - الف - ج - د

(۱) ب - د - ج - الف

- ۱۴۰- همه گزینه‌ها دارای آرایه «تضمین» اند و بر وزن‌هایی با پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده‌اند، به جز .....
 (۱) این جواب آن غزل صائب که می‌گوید وحید
 (۲) این آن غزل مرشد روم است که گفته است
 (۳) این آن غزل که حضرت عطّار گفته است
 (۴) جواب آن غزل است این که اوحدی فرمود
 بود با یوسف دل یعقوب فارغ‌بال رفت
 ای قوم به حج رفته کجایید کجایید
 از آتش سماع دلسی بی‌قرار کو؟
 مراد دشمن و تشویش دوستان چه دهی؟

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۱۴۵ - ۱۴۱):

۱۴۱- «و لا تهنوا و لا تحزنوا و أنتم الأعلون»:

- (۱) شما برترینان هستید، پس نه سست شوید نه اندوهگین!
 (۲) و سست و ناراحت نگردید، در حالی که شما برترین هستید!
 (۳) و هرگز سست و اندوهگین نشوید، چون شما برترین‌ها هستید!
 (۴) و سستی و اندوه را به خود راه ندهید، درحالی که شما برترین هستید!
 ۱۴۲- «كان صديقي يعمل مُجدّاً على تطویر هذه المادّة في مختبر الجامعة!»:

- (۱) دوستی داشتم که در آزمایشگاه دانشگاه، بر روی بهینه‌سازی ماده‌ای با جدّیت کار می‌کرد!
 (۲) دوست من با جدّیت در آزمایشگاه دانشگاه بر روی بهینه‌سازی این ماده کار می‌کرد!
 (۳) دوستم با تلاش زیاد در آزمایشگاه دانشگاه کار می‌کند تا این ماده را بهینه‌سازی کند!
 (۴) دوست پُر تلاش من در آزمایشگاه دانشگاه روی بهینه‌سازی این ماده کار می‌کرد!
 ۱۴۳- «إنّ الدنيا و ما فيها لأهون عند المؤمن من أن یظلم أحداً!»:

- (۱) نزد مؤمن، دنیا و هر آن چه در آن است، بی‌گمان بی‌ارزش‌تر از این است که به احدی ستم کند!
 (۲) در نگاه مؤمن دنیا و آن چه در آن است، ارزش آن را ندارد که به دیگران ستم روا دارد!
 (۳) بی‌شک این دنیا و هر آن چه دارد، در نگاه انسان مؤمن، پست‌تر از ستم کردن به دیگران است!
 (۴) نزد مؤمن این دنیا و آن چه در آن است، پست‌تر از آن است که به دیگری ستم روا دارد!
 ۱۴۴- «نادانی بزرگ‌ترین مشکل است و هیچ فقری سخت‌تر از آن نیست»: عین الصحیح:

- (۱) إنّ الجهالة أكبر مشكلة و لا فقر أشدّ منها!
 (۲) الجهل أكبر المشاكل و لا فقراً أصعب منه!
 (۳) إنّ الجهل أكبر مشكلة و لا فقر أصعب منها!
 (۴) أصعب مشكلة هو الجهالة و لا فقر أكبر منها!
 ۱۴۵- «إنّ الله لا یضیع أجر المحسنین» عین ما یناسب هذه الآية في المفهوم:

- (۱) به از نیکی نباشد هیچ کاری!
 (۲) «من کثر إحسانه، أحبّه إخوانه»!
 (۳) به پاداش نیکی بیایی بهشت!
 (۴) «أحسین كما أحسن الله إليك»!

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۵۰ - ۱۴۶):

۱۴۶- «فقر بعلم و لا تطلب به بدلاً، فالنّاس موتی و أهل العلم أحياء!»: عین الصحیح في الإعراب و التحلیل الصرفي:

- (۱) فُز: فعل أمر - للمخاطب - مجرّد ثلاثي - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلیة
 (۲) تطلب: فعل مضارع - للغائب - مجرّد ثلاثي - معرب / فعل و الجملة فعلیة
 (۳) موتی: اسم - مفرد مذکر - نكرة - معرب / خبر و الجملة «النّاس موتی» اسمیة
 (۴) أحياء: اسم - جمع تکسیر (مفرد: حیّ) - نكرة - معرب / خبر للمبتدأ «النّاس»

۱۴۷- عین الخطأ في التعریف:

- (۱) الطین: تُراب قد اختلط بالماء!
 (۲) أشرى به: جعله أسيراً و مسجوناً!
 (۳) ضلّ: عمي و ابتعد عن طريق الحقّ!
 (۴) العصاره: آلة لاستخراج عصير الفواكه!

۱۴۸- عین ما فيه النفي أقوى:

- (۱) لا في المدرسة طالب هذا اليوم!
 (۲) ليس طالب في المدرسة هذا اليوم!
 (۳) هذا اليوم لا طالب في المدرسة!
 (۴) ليس في المدرسة طالب و لا معلّم!

۱۴۹- عین حرفاً جاء لتكمیل العبارة السابقة:

- (۱) تُريد من التلاميذ أن يلتزموا الصمت أثناء الدرس!
 (۲) تصادمت سيارتان في شارعنا ولكنّ الراکبين لم یصابوا!
 (۳) تحدّثنا مع معلّم الفيزياء لعلّه يؤخّل الامتحان مدة أسبوع!
 (۴) ليت الإنسان یدرک قيمة وقته الثمين و لا یضيّعه في ما لا ینفع!

۱۵۰- عین «مبتسمه» حالا:

- (۱) كانت الأم عند استقبال ولدها مبتسمة!
(۲) استقبلت الأم أولادها و هي مبتسمة!
(۳) قامت الأم باستقبال أولادها مبتسمة!
(۴) أصبحت الأم مبتسمة و هي تستقبل الأولاد!

DriQ.com

تاریخ

۱۵۱- در آستانه جنگ جهانی اول، کدام کشور محور تشکیل «اتحاد سه‌گانه» در اروپا شد؟

- (۱) آلمان (۲) انگلستان (۳) روسیه (۴) فرانسه
۱۵۲- به کدام دلیل در دوره قاجار، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند؟

- (۱) وجود امکانات بیشتر برای چاپ و انتشار روزنامه در برخی کشورها
(۲) ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان
(۳) تأثیرگذاری بر سیاست استعماری قدرت‌های جهانی در قبال ایران
(۴) آشنایی مردم دیگر کشورها با ایران و ترویج زبان فارسی

۱۵۳- کدام‌یک از متفکران دوره قاجار با این‌که مورخ نبود، اما به شیوه علمی تاریخ‌نویسی سنتی را نقد کرد؟

- (۱) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده (۲) میرزا آقاخان کرمانی (۳) میرزا محمدجعفر خورموجی (۴) رضاقلی‌خان هدایت

۱۵۴- به ترتیب، «مبارزات امیر عبدالقادر» و «قیام مهدیون» علیه استعمارگران فرانسوی و انگلیسی، در کدام کشورهای آفریقایی انجام شد؟

- (۱) مصر - سودان (۲) الجزایر - مصر (۳) مصر - الجزایر (۴) الجزایر - سودان

۱۵۵- «دارالطباعة دولتی» و «دارالترجمة هما یونی» به ترتیب در دوران کدام پادشاه قاجار تأسیس شد؟

- (۱) فتحعلی‌شاه - ناصرالدین‌شاه (۲) ناصرالدین‌شاه - فتحعلی‌شاه (۳) فتحعلی‌شاه - ناصرالدین‌شاه (۴) ناصرالدین‌شاه - ناصرالدین‌شاه

۱۵۶- کدام مورد، از تحولات دوره صدارت «حاجی میرزا آقاسی» صدراعظم محمدشاه قاجار است؟

- (۱) نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
(۲) شاه طی سه مسافرت خارجی، از چندین کشور اروپایی دیدن کرد.
(۳) برای تشکیل ارتش حرفه‌ای و دائم اقداماتی انجام شد.
(۴) روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای خزر را تسخیر کردند.

۱۵۷- به کدام دلیل در عصر صفوی، بخشی از ایل افشار به شمال خراسان کوچانده شد؟

- (۱) ترس از شورش ایل افشار و ادعای سلطنت آنان
(۲) مقابله با هجوم افغان‌ها به مرزهای ایران
(۳) محافظت از مرزهای خراسان در برابر هجوم ازبکان
(۴) مقابله با اشغال ایران به دست روسیه و عثمانی

۱۵۸- پس از کدام واقعه، نادر ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد؟

- (۱) شکست افغان‌ها و بیرون راندن آنان از ایران
(۲) کشته شدن فتحعلی‌خان قاجار
(۳) آزادسازی مناطق اشغالی غرب ایران با پیروزی بر عثمانی
(۴) شورای دشت مغان

۱۵۹- نتیجه سفر هیئت‌هایی که در دوره حکومت کریم‌خان زند، از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند، چه بود؟

- (۱) کریم‌خان برای آنان معافیت گمرکی در نظر گرفت.
(۲) حکومت زندیه با انگلستان قرارداد توسعه نیروی دریایی ایران را امضا کرد.
(۳) تجارت خارجی ایران توسعه یافت که به رونق اقتصادی ایران در این دوره انجامید.
(۴) چون با کریم‌خان به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.

۱۶۰- به کدام دلیل در زمان فتحعلی‌شاه قاجار، دولت فرانسه به اتحاد سیاسی و نظامی با ایران روی آورد؟

- (۱) برای فتح روسیه به کمک دولت ایران نیاز داشت.
(۲) قصد داشت از اختلافات ایران و عثمانی برای ادامه تسلط بر مصر استفاده کند.
(۳) ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود.
(۴) ناپلئون در رقابت با روسیه و انگلستان، به دنبال گرفتن امتیازات اقتصادی از ایران بود.

۱۶۱- کدام مورد، از عوامل مهم ورشکستگی اقتصادی فرانسه در قرن ۱۸ میلادی بود؟

- (۱) صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا
(۲) رشد سریع جمعیت و گسترش بی‌رویه شهرها
(۳) معافیت اشراف و زمین‌داران بزرگ از پرداخت مالیات
(۴) تجملات و ولخرجی‌های شاه و درباریان

۱۶۲- روس‌ها پس از تسخیر مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای کاسپی، کدام عهدنامه را بر حکومت قاجار تحمیل کردند؟

- (۱) گلستان (۲) آخال (۳) ترکمانچای (۴) پاریس

- ۱۶۲- آقای محمدخان قاجار، پس از تاج‌گذاری در تهران کدام‌یک از اقدامات زیر را انجام داد؟
 (۱) تصرف نواحی شمالی و مرکزی ایران
 (۲) سرکوب طغیان حاکم گرجستان
 (۳) برچیدن حکومت جانشینان نادرشاه
 (۴) غلبه بر لطفعلی‌خان زند
- ۱۶۴- هیئتی شامل نمایندگان بازرگانان، اصناف، روحانیان و روشنفکران، بلافاصله پس از صدور فرمان مشروطه کدام‌یک از اقدامات زیر را انجام داد؟
 (۱) تدوین و تصویب قانون اساسی
 (۲) تشکیل هیئت وزیران به ریاست رئیس‌الوزرا
 (۳) اصلاح نظام مالیاتی و لغو تیول‌داری
 (۴) تدوین نظام‌نامه انتخابات مجلس شورای ملی
- ۱۶۵- کدام‌گزینه از اقدامات مسیونرهای اروپایی و آمریکایی در ایران به شمار می‌رود؟
 (۱) برای افزایش دانش و آگاهی سیاسی مردم ایران اقدام به انتشار روزنامه کردند.
 (۲) در تولید و صادرات صنایع دستی ایران سرمایه‌گذاری کردند.
 (۳) نخستین مدارس جدید را در ایران تأسیس کردند.
 (۴) معماری اروپایی را در ایران توسعه دادند.
- ۱۶۶- در دوره قاجار و پیش از انقلاب مشروطه، کدام عامل بارها منجر به ناآرامی و شورش‌های پراکنده در شهرهای مختلف ایران شد؟
 (۱) بی‌عدالتی و دریافت مالیات‌های سنگین از مردم
 (۲) رفتار مستبدانه شاه و زبردستان اغلب نالایق او با مردم
 (۳) جدایی سرزمین‌هایی پهناور، آباد و پرجمعیت از خاک ایران به دلیل بی‌لیاقتی حاکمان
 (۴) بروز قحطی‌های بزرگ و کمبود و گرانی آذوقه، به خصوص نان
- ۱۶۷- «نبرد جهاد» به کدام فراز از مبارزات مردم ایران علیه اشغالگران اطلاق می‌شود؟
 (۱) نبرد مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با نیروهای انگلیسی
 (۲) جنگ‌های دلبران تنگستان به رهبری رئیسعلی دلواری با اشغالگران انگلیسی
 (۳) مبارزه عشایر عرب خوزستان با نیروهای انگلیسی در جنگ جهانی اول
 (۴) نبرد شجاعانه قوای عباس‌میرزا علیه روسیه پس از فتوای علمای دینی
- ۱۶۸- در دوره سلطنت کدام پادشاه قاجاریه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد؟
 (۱) ناصرالدین‌شاه (۲) محمدشاه (۳) فتحعلی‌شاه (۴) مظفرالدین‌شاه
- ۱۶۹- کدام‌گزینه، از اقدامات لنین پس از سقوط حکومت خودکامه تزارها و پیروزی انقلاب روسیه است؟
 (۱) آزادی فعالیت احزاب و مطبوعات مختلف را در روسیه برقرار نمود.
 (۲) حکومتی کمونیستی بر پایه شوراهای کارگران و کشاورزان به وجود آورد.
 (۳) برای پرهیز از جنگ داخلی، با گروه‌های رقیب خود قرارداد صلح بست.
 (۴) با بسیج مردم، از سقوط و اشغال روسیه توسط ارتش آلمان جلوگیری کرد.
- ۱۷۰- در دوره قاجار، صادرات کدام محصول ایرانی به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد؟
 (۱) گندم (۲) ظروف سفالی (۳) فرش (۴) پارچه‌های ابریشمی

۱۷۱- تعریف موقعیت یک شهر یا روستا در کدام‌گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) به وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود می‌گویند.
 (۲) به مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین می‌گویند.
 (۳) مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.
 (۴) شهرها و روستاها در این مکان در اثر مرور زمان در حال گسترش یافتن هستند.
- ۱۷۲- کدام‌گزینه به ترتیب درصد شهرنشینی در جهان در سال‌های ۱۹۵۰، ۲۰۱۴ و ۲۰۵۰ را به درستی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۲۰٪ - ۵۴٪ - ۷۵٪ (۲) ۳۰٪ - ۵۴٪ - ۶۶٪ (۳) ۳۰٪ - ۵۰٪ - ۶۶٪ (۴) ۲۰٪ - ۴۵٪ - ۷۰٪

۱۷۳- تعریف دامنۀ نفوذ یک سکونتگاه در کدام‌گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) محدوده جغرافیایی‌ای که در آن انتقال کالا و خدمات و مهاجرت زیاده انجام می‌شود.
 (۲) بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.
 (۳) بین آن محدوده و سکونتگاه، جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد.
 (۴) حداقل جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از سکونتگاه دارند.

- ۱۷۴- به زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل ..... می‌گویند.
(۱) مگالاپلیس (۲) شهرک‌های اقماری (۳) متروپل (۴) جهان‌شهر
- ۱۷۵- در ..... در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد.
(۱) قرن نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم (۲) اوایل قرن هجدهم و نوزدهم
(۳) اواخر قرن هفدهم و هجدهم (۴) اواخر قرن بیستم و اوایل بیست و یکم
- ۱۷۶- در کدام گزینه دلایل انهدام کشاورزی در نتیجه اصلاحات ارضی در ایران به درستی بیان شده است؟
(۱) توجه به صنایع مونتاژ - واردات کالا از کشورهای خارجی - حمایت نکردن دولت از کشاورزان - تقسیم نادرست زمین
(۲) سرمایه‌گذاری خارجی در کشاورزی - دریافت نکردن حق گمرکی از محصولات کشاورزی خارجی در کشور - کم شدن صادرات کشاورزی
(۳) کم شدن آب در اثر خشکسالی در کشور - افزایش محصولات کشاورزی خارجی در کشور - زورگویی خان‌ها و ارباب‌ها
(۴) حمایت کردن دولت از ارباب‌ها و خان‌ها - سرمایه‌گذاری خارجی در کشاورزی - توجه به صنایع مونتاژ - کم شدن آب در اثر خشکسالی در کشور
- ۱۷۷- «وندالیسم شهری» به چه معنا است؟
(۱) افراد بدون توجه به مسائل اجتماعی به کارتن‌خوابی در کنار خیابان‌ها روی بیاورند یا روی نیمکت‌های پارک به استراحت بپردازند.
(۲) نوعی از انحرافات اجتماعی است که به خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی در شهرها مربوط می‌شود.
(۳) با توجه به اختلافات طبقاتی و رعایت نشدن عدالت اجتماعی، افراد به کوبین‌فروشی و اقتصاد غیررسمی روی بیاورند.
(۴) با توجه به گرانی خانه، افراد در مناطق حاشیه شهر زندگی و دچار انحرافات اجتماعی شوند.
- ۱۷۸- مطالعه چه عاملی به برنامه‌ریزان شهری کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر به طور مناسب و متعادل استفاده شود؟
(۱) سرانه هر فرد (۲) فضاهای مسکونی و تجاری
(۳) کاربری زمین (۴) نقشه وضع موجود
- ۱۷۹- کدام عبارت‌ها در مورد روستاها به درستی بیان شده‌اند؟
الف) ۶۳ درصد فقر در جهان، مربوط به نواحی روستایی است.
ب) روستاییان عمدتاً محصولات کشاورزی را با قیمت بسیار زیاد به واسطه‌ها می‌فروشند.
ج) در گذشته، توسعه کشاورزی و دامداری، مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد.
د) ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند.
(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف - د (۴) ج - د
- ۱۸۰- کدام گزینه از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در روستاها است؟
(۱) جلوگیری از محدودیت‌زدایی (۲) کمک به جهاد سازندگی در جهت رفع محرومیت
(۳) تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی (۴) ایجاد مسکن مناسب برای همه اقشار جامعه به کمک گروه‌های جهادی
- ۱۸۱- کدام گزینه مربوط به خروجی سامانه اطلاعات جغرافیایی است؟
(۱) تصاویر ماهواره‌ای - نقشه (۲) گزارش میدانی - مدل‌سازی
(۳) گزارش - متن (۴) آمار پدیده‌های طبیعی - تحلیل فضایی
- ۱۸۲- در زمان کدام حکومت‌های قدیم به ترتیب، «چاپارخانه» و «جاده‌های سنگ‌فرش گسترده» ایجاد شده بود؟
(۱) هخامنشیان - امپراتوری روم (۲) هخامنشیان - یونان
(۳) ساسانیان - یونان (۴) ساسانیان - امپراتوری روم
- ۱۸۳- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟
الف) اولین هواپیمای جت در چه کشوری ساخته شد؟
ب) در اوایل قرن بیستم، اختراع و تولید انبوه کدام وسیله نقلیه چهره فضاهای شهری و خارج از شهرها را تغییر داد؟
ج) در اوایل قرن نوزدهم، اختراع کدام وسیله نقلیه موجب حرکت آسان‌تر بار و حمل بارهای سنگین به نقاط نسبتاً دور شد؟
(۱) ژاپن - خودرو - قطار (۲) انگلستان - قطار - کشتی
(۳) ایالات متحده آمریکا - خودرو - قطار (۴) آلمان - خودرو - قطار
- ۱۸۴- تعریف حمل و نقل در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
(۱) فضای جغرافیایی، ارائه مکان و مبدأ (۲) جابه‌جایی مکان، موقعیت مکانی و مقصد
(۳) جابه‌جایی مردم، بار و اطلاعات (۴) فضای جغرافیایی، جابه‌جایی مردم و موقعیت مکانی
- ۱۸۵- کدام شیوه‌های حمل و نقل در ایران برای مسافت دور است؟
(۱) جاده‌ای - ریلی - آبی (۲) ریلی - هوایی - لوله‌ای
(۳) آبی - هوایی - لوله‌ای (۴) ریلی - لوله‌ای - جاده‌ای

۱۸۶- کدام عبارت‌ها در مورد حمل و نقل جاده‌ای به درستی بیان شده‌اند؟

- (الف) تعداد و مسافت آزادراه‌ها و بزرگراه‌های کشور، نسبت به یک دهه قبل، به ترتیب سه و دو برابر شده است.
 (ب) مجموع طول راه‌های ایران قبل از انقلاب اسلامی کم‌تر از ۵۰ هزار کیلومتر و در سال ۱۳۹۴ بیش از ۲۰۰ هزار کیلومتر بوده است.
 (ج) در قرن نوزدهم، ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها برای حل مشکل ترافیکی متداول شد.
 (د) ظرفیت کامیون‌ها و تریلی‌ها برای حمل بار، کم‌تر از وسایل حمل و نقل آبی و ریلی است.

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۱۸۷- کدام کشورها تولیدکننده عمده قطارهای تندرو هستند؟

- (۱) آمریکا - کانادا - استرالیا
 (۲) کره جنوبی - چین - تایوان
 (۳) ژاپن - فیلیپین - اندونزی
 (۴) آلمان - ایتالیا - فرانسه

۱۸۸- کدام عبارت‌ها در مورد حمل و نقل دریایی به درستی بیان شده‌اند؟

- (الف) بیشتر حمل و نقل باری دریای خزر، در بندر امیرآباد و بیشتر حمل و نقل باری خلیج فارس، در بندر شهیدرجایی صورت می‌گیرد.
 (ب) در سال ۱۳۹۶، عملکرد بارگیری و تخلیه کالا در کل بنادر کشور بیش از ۴۵۶ میلیون تن بوده و حدود ۱۸ میلیون نفر مسافر به بنادر مسافری کشور وارد و از آن‌جا خارج شده‌اند.

(ج) مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری، فله‌بر، کانتینری، رو - رو و کروز هستند.

(د) نفتکش VLCC با ظرفیت ۲ میلیون بشکه می‌تواند حدود ۹۰۰۰ برابر کامیون بار حمل کند.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف - د (۴) ب - د

۱۸۹- کشورهای ..... و ..... دارای بیشترین تعداد مسافر هوایی (سال ۲۰۱۷) و بیشترین حمل و نقل بار از طریق هوایی (سال ۲۰۱۶) در جهان هستند.

- (۱) انگلستان - ایالات متحده آمریکا
 (۲) چین - قطر
 (۳) امارات متحده عربی - آلمان
 (۴) ایالات متحده آمریکا - چین

۱۹۰- کدام گزینه مجموع طول خطوط لوله گاز و نفت در کشور ایران را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۲۸,۰۰۰ کیلومتر (۲) ۱۴,۰۰۰ کیلومتر (۳) ۵۲,۰۰۰ کیلومتر (۴) ۴۰,۰۰۰ کیلومتر

۱۹۱- هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟ (به ترتیب)

- شکل‌گیری علم ویژه

- دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی از دست می‌رود.

- طرح ایده‌های جدید

(۱) فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره موضوعی خاص - حل تعارض‌های میان دانش علمی و دانش عمومی در جهان‌های اجتماعی - ایجاد تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی

(۲) تأمل و اندیشه در دانش عمومی - حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی در یک جهان اجتماعی - دست برداشتن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر

(۳) فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره موضوعی خاص - ایجاد تعارض در ذخیره دانشی بین جوامع - حل تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی

(۴) تأمل و اندیشه در دانش عمومی - ایجاد تعارض در ذخیره دانشی یک جهان اجتماعی - عدم حمایت همه‌جانبه دانش عمومی از دانش علمی

۱۹۲- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

(ب)	(د)	علوم انسانی بومی	جهان اجتماعی
هر فرد، گروه، قوم و امتی آن را دارد.	فلسفه، اخلاق و علوم دینی غیرعلمی محسوب می‌شوند.	(الف)	(ج)

- دانش لازم برای زندگی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

- ذخیره دانشی

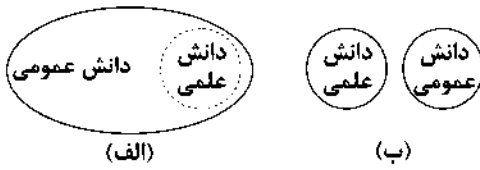
- تأکید بر روش به جای موضوع علوم

- به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید

(۱) ج - الف - د - ب (۲) ج - د - الف - ب (۳) ب - د - الف - ج (۴) ج - ب - د - الف

۱۹۳- کدام گزینه به ترتیب با نمودارهای زیر مرتبط است؟

- (۱) برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.
- (۲) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.
- (۳) دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند - دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است و دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.
- (۴) تفاوت دانش علمی و دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید - دانش علمی و دانش عمومی بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.

۱۹۴- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

- (۱) متافیزیک - موضوع علوم انسانی - موضوع زیست‌شناسی
- (۲) شناسایی قوانین کلی موجودات - موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی - موضوع علم فیزیک
- (۳) اصل وجود - موضوع علوم انسانی - روش مطالعه علم زیست‌شناسی
- (۴) اصل وجود - روش مطالعه علوم اجتماعی - روش مطالعه علم فیزیک

(ب)	موضوع فلسفه	(ج)
کنش اجتماعی و پیامدهای آن	(الف)	طبیعت

۱۹۵- کدام گزینه به ترتیب علت، مفهوم و پیامد عبارت‌های زیر است؟

- فراهم شدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
- ساختار اجتماعی پویا
- دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
- (۱) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی - نظام اجتماعی - شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی
- (۲) آگاهی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - نظم اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌شناسی خرد و جامعه‌شناسی کلان
- (۳) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی - نظم اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌شناسی خرد و جامعه‌شناسی کلان
- (۴) شناخت پدیده‌های اجتماعی - نظام اجتماعی - شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی

۱۹۶- کدام گزینه در ارتباط با «فوائد علوم طبیعی» و «شاخه‌های علوم اجتماعی» به ترتیب نادرست و درست است؟

- (۱) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت - اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ و باستان‌شناسی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.
- (۲) پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت - برای بررسی و مطالعه انواع و ابعاد کنش‌های اجتماعی، دانش‌های مختلف به وجود آمده است.
- (۳) شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند - روانشناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و علوم اجتماعی است.
- (۴) رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید - دانش‌های اجتماعی متفاوت، پیامد ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان است.

۱۹۷- درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

- (الف) ماکس وبر تفهیم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.
- (ب) جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنای وحدت موضوع علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی، موضوع مطالعه، یکسان است.
- (ج) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود پیروی می‌کند.
- (د) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند.
- (۱) غ - غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - غ - ص - ص (۳) غ - ص - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص - ص

۱۹۸- هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عملی و عمومی افراد جامعه عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.
  - تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی
  - نگاه کردن به مسائل نوجوانان از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنان
  - نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها
  - (۱) آشنایی‌زدایی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - همراهی همدلانه - تفسیر
  - (۲) آشنایی‌زایی - قفس آهنین - اخلاق‌گریزی - تفسیر
  - (۳) آشنایی‌زدایی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - همراهی همدلانه - تبیین
  - (۴) آشنایی‌زایی - هویت‌زدایی - ارزش‌زدایی - تبیین
- ۱۹۹- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

نوع جامعه‌شناسی	موضوع	روش	هدف
تفسیری	(د)	-	(ب)
تبیینی	-	(الف)	(ج)

- (۱) فراتجربی - درک و ارزیابی پدیده‌های اجتماعی - نقد و بررسی پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی و معنای آن‌ها
- (۲) نگاه از بیرون - معنابخشی به زندگی اجتماعی - توصیف پدیده‌های اجتماعی - یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه
- (۳) نگاه از بیرون - توصیف و درک پدیده اجتماعی - داوری و ارزیابی پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی
- (۴) حس و تجربه - معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها
- ۲۰۰- هر عبارت به کدام اندیشمند اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند مشغول به کار شد.
- به عنوان بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای این رشته برگزید.
- معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود، وگرنه ارزش علمی ندارد.
- با ایجاد زندان ساختگی به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد.

(۲) گافمن - کنت - وبر - زیملاردو

(۱) دیلتای - کنت - وبر - هوثرن

(۴) گافمن - کنت - وبر - هوثرن

(۳) گافمن - کنت - زیملاردو

۲۰۱- کدام گزینه به ترتیب موارد زیر را نشان می‌دهد؟

- اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری

- افتراق وبر و کنت

- اشتراک وبر و دیلتای

- (۱) روش کیفی - ارزیابی پدیده‌های اجتماعی - متفاوت بودن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی
- (۲) روش کمی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی - یکسان بودن قوانین طبیعی و قوانین اجتماعی
- (۳) روش‌های کیفی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی - متفاوت بودن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی
- (۴) در مقابل روش‌های کمی - توصیف پدیده‌های اجتماعی - همانندسازی انسان‌ها و پدیده‌های طبیعی

۲۰۲- کدام گزینه در ارتباط با دیدگاه ماکس وبر نادرست است؟

- (۱) از نظر او، جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند.
- (۲) از نظر او، جامعه‌شناس نه تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، بلکه درباره آن‌ها داوری علمی نیز می‌تواند انجام دهد.
- (۳) وبر معتقد بود جامعه‌شناس نمی‌تواند پدیده‌های اجتماعی را نقد یا اصلاح کند و با این‌کار با نام علم، کار غیرعلمی خواهد کرد.
- (۴) او معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.

۲۰۳- به ترتیب هر یک از رویکردهای جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری چگونه به مطالعه یک پدیده اجتماعی مانند تکدی‌گری می‌پردازند؟

- (۱) مطالعه پدیده تکدی‌گری با نگاه از بیرون - مدتی با تکدی‌گران زندگی می‌کند و به نقد و اصلاح آن‌ها می‌پردازند.
- (۲) پرداختن به علت رواج تکدی‌گری با نگاه از درون - فهم پدیده اجتماعی تکدی‌گری و دست‌یابی به معنای آن‌ها از طریق حواس
- (۳) مطالعه پدیده تکدی‌گری با روش حسی و تجربی و هدف پیش‌بینی و کنترل آن - مدتی با متکدیان زندگی می‌کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را می‌فهمد و توصیف می‌کند.
- (۴) مطالعه پدیده تکدی‌گری با روش غیرتجربی و توصیف آن - مطالعه پدیده تکدی‌گری به روش نگاه از بیرون برای پیش‌بینی و کنترل آن

۲۰۴- کدام گزینه اشتراک تصاویر زیر را به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

(الف)

(ب)

(۱) رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد - انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند و قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.
(۲) در جامعه‌شناسی تبیینی، روش مطالعه طبیعت و جامعه یکسان دانسته می‌شود - حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند و روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را دارد.

(۳) رویکرد تبیینی، بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد - زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند و فقط افراد خاصی مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند.

(۴) جامعه‌شناسان تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهند - به هر میزان که آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

۲۰۵- با توجه به دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) آنان برخی جوامع را از برخی دیگر پیچیده‌تر می‌دانند که در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

(۲) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

(۳) طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به پیچیده تبدیل می‌شوند.

(۴) آنان معتقدند که همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم بیرون و درونی دارد و جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهند.

۲۰۶- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «قوم‌نگاری» و «پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی» نادرست و درست است؟

(۱) به معنای مطالعه یک ده، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده می‌باشد - به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار این ارزش‌ها دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(۲) پژوهشگر به دنبال این است که کنش‌های یک قوم را تجربه کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.

(۳) پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند و خود را در شرایط سیلسی آن قوم قرار می‌دهد - کنش اجتماعی، آگاهانه و معنادار است و در نظر گرفتن معنای کنش سبب شده است که مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان‌ها محدود نشوند.

(۴) پژوهشگر به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته است - کنش اجتماعی ارادی است و جامعه‌شناسان تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر آن باعث شکوفایی روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها می‌شوند.

۲۰۷- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- جامعه‌شناسان کنش اجتماعی، ویژگی‌های دیگر کنش یعنی ..... و ..... را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از ..... و تابع آن می‌بینند.
- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توانمند ..... و ..... انسان‌هاست.

(۱) اراده - ارزش - معنا - تفاوت‌های فردی، اجتماعی - وجوه مشترک (۲) معنا - هدف - آگاهی - معنای ذهنی، فرهنگی - دلالت‌های کنش

(۳) اراده - ارزش - آگاهی - تفاوت‌های فردی، اجتماعی - وجوه مشترک (۴) هدف - معنا - اراده - معنای ذهنی، اجتماعی - معنای فرهنگی کنش

۲۰۸- کدام گزینه فرآیند به رسمیت شناختن تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) در قرن بیستم، نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تأکید قرار گرفت - زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد - غلبه رویکرد تفسیری - تفسیر در حاشیه تبیین قرار گرفت - علوم انسانی و علوم اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را یافتند - تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

(۲) نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تفسیر و تبیین تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت - زمینه رونق و غلبه تفهم و رویکرد تفهیمی فراهم شد - فرهنگ‌های گوناگون تفسیرهای مختلفی از زندگی دارند - غلبه رویکرد تفسیری - تبیین در مرکز تفسیر قرار گرفت - علوم انسانی و علوم اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند - تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

(۳) در قرن بیستم، نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت - فراهم شدن زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری - تبیین در حاشیه تفسیر قرار گرفت - علوم انسانی و علوم اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند - تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

(۴) نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تبیین و تفهم تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت - زمینه رونق و غلبه تفهم را فراهم کرد - هر فرهنگ، دانش خاص خود را تولید می‌کند - غلبه رویکرد تفسیری - به حاشیه رفتن تبیین - علوم انسانی و علوم اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را می‌یابند - تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

۲۰۹- هر عبارت به چه معناست؟ (به ترتیب)

- دانش جهان‌شمول

- فعالیت معنا‌دار با توجه به دیگری

- دانش محلی

- اثرگذاری و اثرپذیری بخش‌های مختلف نظام اجتماعی

(۱) تفسیر - خشت بنای جامعه - تبیین - هم‌تفیری

(۳) تفسیر - خشت بنای جامعه - تبیین - پویایی نظام اجتماعی

(۲) تبیین - کنش اجتماعی - تفسیر - پویا بودن نظام اجتماعی

(۴) تبیین - کنش اجتماعی - تفهم - هم‌تفیری

۲۱۰- کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)

- تغییر رفتار افراد در محیط آزمایشگاه را چه می‌نامند؟

- علت «سطحی شدن فرد کاربر، با وجود سرگرم شدن» و «تحت کنترل قرار گرفتن، با وجود آزادی و قدرت»، چیست؟

- منظور از علوم تفهیمی چیست؟

(۱) اثر زیباردو - فضای مجازی - علوم انسانی‌ای که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد.

(۲) اثر هورثن - به روز بودن - علوم انسانی‌ای که به انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها می‌پردازد.

(۳) اثر زیباردو - به روز بودن - علوم انسانی‌ای که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد.

(۴) اثر هورثن - فضای مجازی - علوم انسانی‌ای که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد.

۲۱۱- به ترتیب کدام گزینه پاسخ مناسب جاهای خالی است؟

«..... دیگر فیلسوف مسلمان، راه..... را ادامه داد و بیان کرد وقتی می‌گوییم چیستی و هستی دو..... یک چیزند، یعنی تفاوتشان.....»

(۱) ملاصدرا - ابن‌سینا - مرتبه - فقط در خارج است.

(۲) ملاصدرا - فارابی - حیثیت - هم در ذهن و هم در خارج است.

(۳) ابن‌سینا - فارابی - جنبه - فقط در ذهن است.

(۴) فارابی - ابن‌سینا - ساحت - فقط در خارج است.

۲۱۲- کدام گزینه در توضیح رابطه هستی و چیستی صحیح است؟

(۱) آن‌ها دو جزء از یک چیزند که با هم ترکیب شده‌اند.

(۲) آن‌ها دو جزء از یک چیزند که با هم جمع شده‌اند.

(۳) هستی و چیستی دو مفهوم متفاوت‌اند، نه دو موجود متفاوت.

(۴) رابطه آن‌ها مانند رابطه کاغذ و رنگ آن است، نه رابطه اکسیژن و هیدروژن در تشکیل آب.

۲۱۳- با توجه به دو جمله «انسان حیوان ناطق است» و «حیوان ناطق موجود است»، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) حمل حیوان ناطق بر انسان، غیرضروری است؛ یعنی ضرورتی ندارد برای آن دلیل بیاوریم و بدون دلیل هم درست است.

(۲) حمل موجود بر حیوان ناطق، همواره صادق است و این یعنی حمل در این جمله ضروری است.

(۳) حمل حیوان ناطق بر انسان، ضروری است؛ زیرا همواره صادق است.

(۴) حمل موجود بر حیوان ناطق، ضروری است؛ زیرا نیازی به آوردن دلیل ندارد.

۲۱۴- با توجه به رابطه امکان و امتناع و وجوب، کدام گزینه درست است؟

(۱) موجودات گرچه بالذات ممکن‌الوجود هستند، اما ممکن‌الوجود بالغیر هم هستند.

(۲) موجودات، بعد از آن‌که موجود شدند، بالذات موجود هستند؛ یعنی ذاتشان دیگر با وجود همراه شده است.

(۳) موجودات، سه دسته هستند؛ واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود.

(۴) یک موجود هم می‌تواند ممکن‌الوجود بالذات باشد، هم واجب‌الوجود بالغیر.

۲۱۵- طبق نظر ملاصدرا که..... نام دارد، جهان هستی.....

(۱) امکان فقری - یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد.

(۲) فقر وجودی - گرچه موجود مستقلی است، اما تماماً وابسته به خداست.

(۳) امکان ماهوی - تماماً ممکن است و خدا برای موجود شدن، نیازمند یک واجب‌الوجود بالذات است.

(۴) امکان ذاتی - موجودات ذاتاً ممکن هستند و هیچ‌گاه از این امکان خارج نمی‌شوند، حتی اگر موجود شوند.

۲۱۶- در کدام گزینه، همه قضایا از یک سنخ هستند؟

- ۱) انسان موجود است - مثلث معدوم است - انسان حیوان ناطق است.
- ۲) مثلث سه ضلع دارد - مربع سه ضلع ندارد - عدد شش، دو برابر عدد سه است.
- ۳) مثلث موجود است - انسان موجود است - مثلث چهار ضلع دارد.
- ۴) عدد هشت فرد است - عدد چهار زوج است - هوای جنوب کشور گرم است.

۲۱۷- با توجه به رابطه علت و معلول، کدام گزینه درست است؟

- ۱) علت چیزی است که وجود معلول متوقف بر آن است و تا نباشد، معلول هم پدید نمی آید.
- ۲) معلول در ماهیتش نیازمند علت است؛ یعنی ماهیتش را از علت می گیرد.
- ۳) علت رابطه‌ای وجودی است؛ به این صورت که یکی از دو طرف (معلول) به دیگری (علت) وجود می دهد.
- ۴) رابطه علت مانند دوستی است؛ یعنی ابتدا دو طرف رابطه تصور می شوند و سپس علت میان آن‌ها برقرار می شود.

۲۱۸- کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱) دکارت معتقد بود علت به کمک تجربه به دست می آید و جزء مفاهیم اولیه و بدیهی است.
- ۲) تجربه‌گرایان معتقدند انسان از طریق توالی چیزها، پی به علت می برد؛ بنابراین علت در ساختار ذهن است و درک آن فطری است.
- ۳) هیوم اعتباری برای شناخت عقلی قائل نیست و معتقد است که علت فقط با تجربه قابل درک است.
- ۴) کانت معتقد است علت جزء مفاهیم پایه‌ای ذهن است و از جایی گرفته نشده است.

۲۱۹- کدام گزینه دیدگاه فیلسوفان مسلمان را درباره علت بیان می کند؟

- ۱) داده‌های تجربی ما مبتنی بر علت است.
- ۲) از طریق حس و تجربه نمی توان پی به علت برد.
- ۳) همین که دو حادثه کنار هم می آیند، نشان دهنده علت است.
- ۴) برای این که علت حوادث طبیعی را بدانیم، باید به عقل خود مراجعه کنیم، نه به تجربه.

۲۲۰- درباره «اتفاق»، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱) دموکریتوس معتقد بود ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم‌ها و ذرات ریز تجزیه پذیری هستند که در فضای غیرمتناهی پراکنده بوده و به شکلی سرگردان حرکت می کرده‌اند، برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است.
- ۲) داروین معتقد است سازگاری با محیط، اتفاقی بوده است، اما تکامل موجودات اتفاقی نبوده و براساس سازگاری آن‌ها رخ داده است.
- ۳) برخی دانشمندان امروزه آغاز جهان را با بیگ‌بنگ توصیف می کنند، بیان آن‌ها درباره این انفجار به گونه‌ای است که بیشتر مفهوم اتفاق را به یاد می آورد.
- ۴) براساس نظریه تکامل، باقی ماندن برخی موجودات بر زمین و از بین رفتن گروهی دیگر، به علت سازگاری آن‌ها است، نه یک امر اتفاقی.

۲۲۱- کدام گزینه روش کار فیلسوف را توضیح می دهد؟

- ۱) یکی از کارهای فیلسوفان، دقت در مفاهیم عامیانه و نقد و تصحیح یا تعمیق آن‌ها است.
- ۲) فیلسوف باید تنها به امور و مطالب و سخنانی بپردازد که ارزش فلسفی دارد، پرداختن به زندگی مردم، در حیطه فلسفه نیست.
- ۳) فیلسوف کاری به افکار و سخنان عامیانه ندارد، مگر از جهتی که بخواهد آن‌ها را رد کند.
- ۴) از وظایف فیلسوف این است که وارد زندگی مردم شود و مانند آن‌ها باشد و غرق در زندگی فیلسوفانه‌اش نشود.

۲۲۲- با پذیرش اصل علت، وجوب بخشی و سنخیت میان علت و معلول، کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) اجزای جهان با یکدیگر در ارتباط و به هم پیوسته هستند.
- ۲) گرچه ممکن است برخی امور در جهان اتفاقی باشد، اما اصل و اساس جهان بر پایه نظم و انسجام پدیده‌ها است.
- ۳) نظام هستی تخلف ناپذیر و حتمی است.
- ۴) کارهای روزانه ما با اعتماد به اصل علت جاری می شود.

۲۲۳- کدام گزینه بیانگر تصور مردم عهد باستان از خدا است؟

- ۱) مردم ایران در عهد باستان، در ابتدا مانند بسیاری از ملل دیگر دنیا، بت پرست بودند.
- ۲) مردم ایران باستان، آتش پرست بودند که توسط پیامبران هدایت شدند.
- ۳) بهمن نزد مردم ایران باستان، جایگاه خدا را دارد.
- ۴) مردم ایران باستان معتقد بودند خدا با پرتو و اشراق خود پدیده‌ها را ظاهر می سازد و خلق می کند.

۲۲۴- درباره اعتقاد مردم یونان باستان، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) نظر سقراط و افلاطون درباره خدا کاملاً مشخص نیست، اما به نظر می رسد آن‌ها قائل به خدایان متعدد بودند.
- ۲) مردم یونان باستان زئوس را خدای آسمان باران، آپولون را خدای موسیقی و هنر و شعر، و آرتمیس را خدای خورشید و ماه می دانستند.
- ۳) تعداد خدایان در یونان باستان به بیش از هزار تا می رسد.
- ۴) حاکمان و بزرگان جامعه یونان اجازه نمی دادند که کسی با اندیشه شرک آلودشان مخالفت کند.

۲۲۵- کدام گزینه دیدگاه فیلسوفان جدید را درباره خدا به درستی بیان نکرده است؟

- ۱) دکارت معتقد بود من تصویری از یک موجود نامتناهی دارم و من چون متناهی هستم، نمی‌توانم ایجادکننده این تصور باشم؛ پس این تصور را یک موجود نامتناهی باید ایجاد کرده باشد.
- ۲) هیوم می‌گوید مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی، برهان نظم است که از تجربه گرفته شده و فقط این برهان است که توانایی اثبات خدای نامتناهی را دارد.
- ۳) کانت ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد.
- ۴) اوگوست گنت بر آن بود که چون ما انرژی جز حس و تجربه برای شناخت نداریم، یا خدایی نیست و یا نمی‌توانیم او را اثبات کنیم.

۲۲۶- به ترتیب، کدام گزینه می‌تواند پاسخ مناسبی برای جاهای خالی باشد؟

«هر یک از ممکنات به واسطه ..... همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و برحسب ..... خود از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی را که سبب ..... ممکنات و مخلوقات است، ..... می‌نامیم.»

- ۱) حقیقت وجودش - فطرت - بقای - عشق
- ۲) حقیقت ذاتش - فطرت - نجات - عشق
- ۳) هستی‌اش - ذات - بقای - شوق
- ۴) ذات هستی‌اش - ذات - نجات - شوق

۲۲۷- کدام گزینه از معیارهای زندگی معنادار در منظر فیلسوف الهی نیست؟

- ۱) جهان‌غایت‌مند است و می‌توان آن را توضیح داد، در برابر یک وجود متعالی و برتر باید احساس تعهد و مسئولیت داشت.
- ۲) انسان موجودی هدفمند است و می‌تواند این هدف را مشخص کند.
- ۳) انسان گرایش فطری به خیر و زیبایی دارد، گرچه مایزاتی برای آن وجود ندارد.
- ۴) آرمان‌های مقدس و فراتر از زندگی مادی معتبر و درست است.

۲۲۸- طرز کار فیلسوف در مواجهه با عقاید دینی، در کدام گزینه درست بیان نشده است؟

- ۱) فیلسوف نظرش را فقط به صورت استدلالی بیان می‌کند.
- ۲) برخلاف برخی فلاسفه اروپایی، از نظر فیلسوف مسلمان، خدا را می‌توان از راه عقلی اثبات کرد.
- ۳) فیلسوف همه‌چیز را می‌تواند با عقل بسنجد و اثبات کند، جز خدا را؛ زیرا او فراتر از عقل بشری است.
- ۴) فیلسوف همه عقایدش را با دلیل فلسفی می‌پذیرد، چه مسلمان، چه مسیحی و چه پیرو هر مسلک دیگری که باشد.

۲۲۹- کدام گزینه از عشق به عنوان غایت‌مندی سخن نمی‌گوید؟

- ۱) گسر اندیشه کنشی از راه بی‌بیش
  - ۲) طبایع جز کشش کاری ندانند
  - ۳) فلک جز عشق محرابی ندارد
  - ۴) کسی کز عشق خالی شد، فسرده است
- به عشق است ایستاده آفرینش
حکیمان این کشش را عشق خوانند
جهان بی‌خاک عشق، آبی ندارد
گرش صد جان بود، بی‌عشق مرده است

۲۳۰- کدام گزینه بیان تسلسل از منظر فلسفی است؟

- ۱) یک ممکن نمی‌تواند هم‌زمان هم علت و هم معلول باشد.
- ۲) معلول نمی‌تواند علت خود باشد.
- ۳) ابتدا نداشتن به علتی که معلول نیست.
- ۴) وجود سلسله نامتناهی از اصل خود متناقض و باطل است.

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۹۹/۰۱/۲۲

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۳۰	مدت پاسخگویی: ۲۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال		شماره سؤال		مدت پاسخگویی
		از	تا	از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه	
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه	
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه	
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه	
۵	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه	
۶	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه	
۷	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه	
۸	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه	
۹	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه	
۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰ دقیقه	
۱۱	فلسفه ۲	۲۰	۲۱۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه	

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj.ir

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویزاستاران علمی
فلسفی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	اسماعیل محمدرزاده مسیح گرچی - مریم نوری‌با
زبان عربی	روح‌اله اصغری	حسام حاج مؤمن - علیرضا شفیعی شاهو مرادیان - سید مهدی میرفتحی پریسا فیلو
تجین و زنگی	مرتمی محسنی کبیر محمد آقاصالح	بهاره سلیمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد	مریم پارسائیان
ویضیات	ندا فرهختی	مریم ولی عابدینی - وحیده جواهری مینا نظری
تاریخ	محمد اسماعیل سلمان پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - علی علی پور
جغرافیا	محسن مصلائی	محمد اسماعیل سلمان پور مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی
جامعه‌شناسی	مینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بزند سیده مریم میرقاسمی - علی علی پور
فلسفه و منطق	سید حسام‌الدین جلالی طهرانی	مریم پارسائیان - عماد صفرزاد

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

سایت کنکور
Konkur.in

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزروعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویزاستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - ملیحه سادات خادمی

سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی

صفحه‌اراز: فرهاد عبیدی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف نگارن: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - الناز نارانی - مهناز کاظمی - اکرم قدمی

امور چاپ: عباس جعفری

فارسی

۱- ۳) معنی درست واژه‌ها: آونگ: آوند، آویزان، آویخته / فایق: برگزیده، برتر (باسق: بلند) / صفوت: برگزیده و خالص از هر چیز / تضرع: زاری کردن، التماس کردن / اعراض: روی برگرداندن

۲- ۴) معنی درست واژه‌ها: جلیه: زیور، زینت (هله: آگاه باش) / عاکف: کسی که در مدتی معین در مسجد بماند و به عبادت بپردازد. / مُنگر: زشت (مُنکِر: انکارکننده)

۳- ۳) معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

۱) میاهات: افتخار، سرافرازی
۲) تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیرماه سال شمسی؛ ماه گرما
۳) معجز: سرپوش، روسری

۴- ۳) املاي درست واژه‌ها: ثنا: ستایش / مستور: پوشیده و در حجاب شده / قربت: نزدیکی (غربت: تنهایی)

۵- ۲) املاي درست واژه: منسوب: نسبت داده شده (منسوب: نصب‌شده، گماشته)

۶- ۳) املاي درست واژه: سور: جشن

۷- ۱) بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) سایه تقدیر ایزد: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
۳) طومار شکوه تو: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
۴) اشک ندامت تو: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
۸- ۴) یک جهان بیمار: جهان، وابسته وابسته از نوع «مپیژ» و متعلق به وابسته پیشین (یک) است.

۹- ۳) [تو] [آن را] خاک راه انگار

نوار مفعول مسند فعل استاری

۱۰- ۳) ترکیب وصفی: روز دگر / چه بهشت / هر کس (۳ ترکیب)

ترکیب اضافی: روزت / امروز من / وعده فردا / فردای تو / کنج لب / گوشه چشم / سرایای تو / تماشای بهشت / دل ... کس / تماشای تو (۱۰ ترکیب)

۱۱- ۳) بررسی جمله‌ها:

نام تو به نکویی و مرحمت شده.

نوار

[تو] سهل مشمار.

مسند

[آن] بهشت نقد باشد.

مسند

شهیدان خون سبیل را گگونه عذار تو کنند.

مسند

۱۲- ۲) قالب شعری دماوندیه، «قصیده» است. در قالب قصیده، بیت

اول، دو مصراع هم‌قافیه دارد؛ نبود، بخشود

۱۳- ۴) نغمه حروف (بیت «الف»): تکرار صامت‌های «ر» و «س»

ایهام تناسب (بیت «د»): مهر: ۱- عشق و محبت (معنی درست) ۲- خورشید (معنی نادرست، متناسب با نور، روشن و شمع)

تشبیه (بیت «ج»): پرده انوار (اضافه تشبیهی)

کنایه (بیت «ب»): کمر بستن / گشایش دل

حسن تعلیل (بیت «ه»): دلیل شکفته شدن گل‌ها گریستن ابر دانسته شده است.

۱۴- ۳

ایهام: قلب: ۱- دستگاه مرکزی گردش خون ۲- مرکز سپاه / زدن: ۱- ضربه زدن

۲- حمله کردن / پارادوکس: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه: درخت غم (اضافه تشبیهی) / کنایه: پشت پا زدن: کنایه از اعتنا نکردن و بی‌اهمیت جلوه دادن / از ریشه زدن: کنایه از به طور کامل نابود کردن

۲) حس آمیزی: زندگی تلخ / استعاره: شیشه: استعاره از زندگی

۴) تشخیص: نسبت دادن جگرگاه به بیستون و این که جگرگاه بیستون خواب

بینند. / لمیمح: اشاره به داستان فرهاد کوه‌کن

۱۵- ۱) استعاره: نسبت دادن بی‌طاقتی و خندیدن به گل و نیز این که

پسته بخندد و سر خود را بر باد دهد، تشخیص و استعاره به شمار می‌رود.

تشبیه: تو (مخاطب) به گل

کنایه: خندیدن بر چیزی کنایه از تمسخر و خوار داشتن آن / بر باد دادن کنایه

از نابود کردن

تناقض: درد بی‌دردی

۱۶- ۳) استعاره: مردن شمع و این که نسیم سحر بتواند با بوی

معشوق به عاشق جان دوباره‌ای ببخشد، تشخیص و استعاره به شمار می‌رود.

تشبیه: خود (شاعر) به شمع

ایهام: بو: ۱- شمیم، رایحه ۲- امید، آرزو

واج آرایی: تکرار صامت‌های «ش» و «م»

۱۷- ۲) مفهوم مشترک عبارت سؤال و ابیات گزینه (۲): ترجیح

معنی بر لفظ

مفهوم سایر گزینه‌ها:

الف) توجه به معنی شعر نه ظاهر آن / ترجیح معنی بر لفظ

ب) اهمیت وجود لفظ و این که لفظ، پلی است برای رسیدن به معنی.

ه) اهمیت وجود لفظ در استواری معنی

۱۸- ۳) مفهوم مشترک سؤال و گزینه (۳): ناممکن بودن شناخت

خداوند

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) بی‌تعلق عارفان

۲) جفای معشوق

۴) ترجیح دین بر دنیا و مادیات

۱۹- ۳) مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): ناممکن بودن

شکرگزاری نسبت به پروردگار

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) نگویش هوای نفس

۲) بی‌همتایی معشوق

۴) جمع روحیات متناقض

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «تَنَال» مجهول است نه معلوم (به دست نخواهی آورد: «لَنْ تَنَالَ»)،
«تُحْسِنُ» مضارع است نه ماضی.
(۲) «آدمی» در عبارت نداریم، «تُحْسِنُ» نادرست ترجمه شده است.
(۴) «تنها» معادلی در عبارت ندارد، «تُحْسِنُ» مضارع است، کلاً این گزینه
اصلاً با ساختار عبارت هماهنگی ندارد.

۲۸ ۴

- ترجمه کلمات مهم: كَانَ نوبِلٌ قَدْ اخْتَرَعُ: نوبل اختراع کرده
بود / تَشْتَعْمَلُ: استفاده می‌شود / الْيَوْمَ: امروزه / حَفَرُ الْأَنْفَاقِ: کندن تونل‌ها /
شَقَّ الْقَنْوَاتِ: شکافتن کانال‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «كَانَ + فعل ماضی» معادل ماضی بعید است، «کماکان» ترجمه درستی از
«الْيَوْمَ» نیست، «الأَنْفَاقُ» و «القَنْوَاتُ» جمع هستند نه مفرد.
(۲) «نوبل بود» ترجمه نادرستی است، فعل «كَانَ ... قَدْ اخْتَرَعُ» ماضی بعید
ترجمه نشده است.
(۳) «الأَنْفَاقُ» جمع است.

۲۹ ۳

- ترجمه کلمات مهم: كُلُّ طَعَامٍ: هر غذایی / لَا يُذَكِّرُ اسْمُ اللَّهِ:
نام خداوند یاد نمی‌شود / عَلَيْهِ: بر آن / لَا بَرْكََةَ فِيهِ: هیچ برکتی در آن نیست

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «فیه» در آن «نه» ندارد، «كُلُّ» ترجمه نشده است.
(۲) «يُذَكِّرُ» مجهول است اما «نبرند» معلوم است، «فیه» در آن.
(۴) «لَا يُذَكِّرُ» مضارع منفی است نه ماضی منفی، لای منفی جنس باید با
«هیچ» ترجمه شود.

۳۰ ۴

- ترجمه کلمات مهم: قَامَ ... يَبْنَاءُ ...: به ساخت ... اقدام کرد /
الرَّجُلُ الْمَحْسَنُ: مرد نیکوکار / مَدْرَسَةٌ: مدرسه‌ای / لِتَعْلِيمٍ: برای آموزش /
أَبْنَاءُ الْفُقَرَاءِ: فرزندان فقرا (ترکیب اضافی است نه ترکیب وصفی).

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) دَقَّتْ کنید «أبناء الفقراء» یک ترکیب اضافی است: فرزندان فقرا نه «فرزندان
تهیدست»! فعل «قَامَ ب» ترجمه نشده است.
(۲) «الرجل المحسن» معرفه است نه نکره، «مَدْرَسَةٌ» نکره است.
(۳) «که فقیر هستند» ترجمه نادرستی است، «قَامَ بِ» در ترجمه لحاظ نشده
است، «الرجل المحسن» معرفه است نه نکره.

۳۱ ۳

- ترجمه کلمات مهم: زَجَعَ الْأَعْيُونَ: بازیکنان برگشتند / وَنِ
الْمُسَائِفَةِ: از مسابقه / فَايُزِينَ: پیروزمندان، با پیروزی [حال است] / [اسْتَقْبَلَهُمْ
أَنَاسٌ فَرِحُونَ: مردمانی شادمان از آن‌ها استقبال کردند] «فَرِحُونَ» صفت است.

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «به استقبال ... رفتند» ترجمه نادرستی است، دَقَّتْ کنید «فَرِحُونَ» صفت
است نه حال و باید به صورت صفت ترجمه شود.
(۲) «فایزین» به شکل حال ترجمه نشده است، «با شادمانی» نادرست است،
«استقبل» باید ماضی ساده ترجمه شود.
(۴) «من المسائفة»: از مسابقه، «أناس فرحون» نکره است.

۳۲ ۲

- در این گزینه ضمیر «ك» در «فَسَلَّكَ» ترجمه نشده است.
همچنین «عزم» معادلی ندارد.

۲۰ ۴ تصویر مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): نشستن برف بر کوه

تصویر در سایر گزینه‌ها:

- (۱) سیاهی موی چهره و سپیدی چهره معشوق
(۲) آب شدن برف در آفتاب
(۳) سرخی لب و سیاهی موی معشوق

۲۱ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): افشاکاری عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) بیمانشکنی معشوق و رمیدگی عاشق از او
(۲) جفاکاری و ناسپاسی معشوق
(۳) طلب جلوه‌گری از معشوق

۲۲ ۲ مفهوم گزینه (۲): اجتماعی بودن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: مردم‌گریزی

۲۳ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و بیت‌های گزینه (۴): تنها عاشق

حال عاشق را درک می‌کند.

مفهوم سایر بیت‌ها:

- (الف) ضرورت تحمّل سختی‌ها برای رسیدن به مقصود
(ج) تسلیم بودن عاشق در برابر معشوق
(د) خلوص دل و توصیه به ترک تعلقات

۲۴ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): کمال‌بخشی عشق

به عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) عشق موجب بصیرت است. / تنها عاشق ارزش معشوق را درک می‌کند.
(۲) ذکر مصیبت ممدوح
(۴) تسلط بدی بر خوبی / دگرگونی ارزش‌ها

۲۵ ۳ مفهوم گزینه (۳): خودشناسی لازمه خدانشناسی است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: لازمه وصال معشوق، ترک وجود
مادی‌ست.**زبان عربی (عمومی)**

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، تعریف و یا مفهوم مشخص
کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۳

- ترجمه کلمات مهم: إِنَّ: همانا، بی‌گمان، بی‌شک / وَرَيْكَ:
پروردگار تو / هُوَ أَعْلَمُ: آگاه‌تر است، داناتر است / بَعَثَ: به کسی که / ضَلَّ: گمراه
شده است / غن سبیله: از راه او

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «رَبِّ» در ترجمه به صورت خبر آمده است، در حالی که اسم «إِنَّ» است و
خبر نیست، «أَعْلَمُ» اسم تفضیل است.
(۲) ضمیر «كَ» در «رَيْكَ» ترجمه نشده است، «ضَلَّ» اولاً ماضی است، ثانیاً
یک فعل لازم است نه متعدی (گمراه شده است).
(۴) «کسی است که» معادلی ندارد، ضمیر «ه» در «سبیله» ترجمه نشده است.

۲۷ ۳

- ترجمه کلمات مهم: لَنْ تَنَالَ: به دست آورده نخواهد شد /
بِالْفَخْرِ: با افتخار کردن، با بالیدن / بِالْأَعْمَالِ الَّتِي: با کارهایی که / تُحْسِنُهَا:
آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهی

۲۳) ۴ اگر بعد از «لَعَلَّ» و «لَيْتَ» فعل مضارع بیاید، فعل باید به صورت «مضارع التزامی» ترجمه شود. و اگر بعد از این دو، فعل ماضی باشد، باید به صورت ماضی بعید یا استمراری ترجمه شود.

بنابراین در گزینه (۱) باید می‌گفت: ای کاش آسمان بر ما بیارد. در گزینه (۲) هم باید می‌گفت: «شاید امتحانات به تأخیر افتاده باشد.» در گزینه (۳) «أَشَارَكَ» مضارع است و مضارع التزامی ترجمه می‌شود: «کاش من در مسابقه شرکت کنم.»

۲۴) ۲ «راضی ساختن» معادلش «إِرضَاء» است نه «رِضَى» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴). «گویی: كَأَنَّ» (ردّ گزینه ۲). هم‌چنین در گزینه (۱) «هَمَّة» لحاظ نشده است. در گزینه (۲)، «به دست آورده نمی‌شود» مجهول است نه معلوم. در گزینه (۴) هم «راضی ساختن» به صورت خبر ترجمه شده است، درحالی‌که «إِرضَاء» اسم «كَأَنَّ» است.

۲۵) ۲ در گزینه (۲) قسمت اول بر روی «سلامتی» تأکید دارد، اما قسمت دوم بر روی «زیبایی»: «هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست» / «خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) ای که از روی نادانی به اصل و نسب افتخار می‌کنی: اصل و ریشهٔ جوان فقط آن چیزی است که [خود] به دست آورده است. (هر دو یک پیام را دارند؛ به اصل و نسب نباید افتخار کرد و مهم آن چیزی است که خود آدم کسب می‌کند).

(۳) مردم مرده هستند و اهل علم زنده: تا زمانی‌که روزگار باقی است، دانشمندان باقی هستند. (هر دو اشاره دارند به این‌که اهل علم هیچ‌گاه یادشان و کارهایشان از بین نمی‌رود).

(۴) حق را از اهل باطل بگیرد: به آنچه گفته شده است نگاه کن و به آنکه گفته است، نگاه مکن. (هر دو اشاره دارند که باید به گفته‌ها نگاه کنیم و اگر درست باشد، آن را بگیریم حتی از اهل باطل.)

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سوالات پاسخ بده (۲۹ - ۳۶):

صحرا غالباً منطقه‌ای گرم و خشک است و در آن تعداد اندکی از حیوانات و گیاهان وجود دارد. اغلب زمین‌های صحرایی در مناطق گرم قرار دارد و حدوداً یک سوم مساحت خشکی روی سیارهٔ زمین را تشکیل می‌دهد! باران‌ها در صحرا نامنظم است و میانگین سالیانهٔ آن تفاوت دارد و شاید باران‌ها چندین سال قطع شود، سپس برای چند ساعت به فراوانی بیارد. درجهٔ حرارت در صحرا هنگام روز به درجه‌های بسیار زیادی بالا می‌رود و در شب پایین می‌آید و این چیزی است که فشاری را بر صخره‌ها به وجود می‌آورد و باعث خرد شدن آن‌ها می‌شود!

اغلب ساکنین صحرا چوپانانی هستند که به خاطر جست‌وجوی آب و علف برای چارباغان از مکانی به مکانی دیگر جابه‌جا می‌شوند و آن‌ها در حیمه‌ها زندگی می‌کنند و می‌دانند چگونه با خورشید سوزان و طوفان‌های شنی مواجه شوند. در صحرا قانونی که بر آن حاکم باشد وجود ندارد و فقط عادات و سنت‌ها بر آن حاکم است. و صحرائشینان قبیله‌هایی کوچک یا بزرگ‌اند و هر قبیله‌ای رئیسی دارد که افراد مسن به خاطر معروف‌بودنش به شجاعت و بخشندگی و عقل، او را انتخاب می‌کنند. از عادات صحرائشینان بزرگ داشتن میهمان و وفای به عهد و دلیری است!

۲۶) ۴ برای ما محیط صحرایی را توصیف کن:

(۱) صحرا فقط زمینی است داغ که هیچ حیاتی در آن نیست! [صحرا زمینی گرم و داغ است، اما این‌گونه نیست که هیچ حیاتی در آن نباشد. انسان و حیوان و گیاه در آن‌جا زندگی می‌کنند!]

(۲) در صحرا نشانه‌های جدید و مدرن زندگی را مشاهده می‌کنیم! [طبیعتاً این‌گونه نیست؛ و براساس متن، زندگی صحرائشینان بسیار سنتی است.]

(۳) آن (صحرا) در مجموع یک سوم از مساحت روی زمین را تشکیل می‌دهد! [دقت کنید؛ متن گفته است یک سوم خشکی کرهٔ زمین نه یک سوم کل زمین! وَ تَشْكَلُ الصَّحَارِي ثُلُثَ مَسَاحَةِ الْيَابِسَةِ عَلَى كَوْكَبِ الْأَرْضِ...]

(۴) باران در آن کم است و خشکی و گرما بر آن حکم‌فرما است! [کاملاً درست است.]

۳۷) ۴ [گزینه] نادرست را مشخص کن: از ویژگی‌های صحرا ..... (۱) این است که اکثر ساکنینش از اسب‌ها و چارباغان استفاده می‌کنند! [درست است؛ چون در متن آمده‌است: ... بَحْثًا عَنِ الْمَاءِ وَ الْعُشْبِ لِلْمَاشِيَةِ.] (۲) این است که درجهٔ حرارت بسیار تغییر می‌کند! [تَرْتَفِعُ دَرَجَةُ الْحَرَارَةِ ... نَهَارًا وَ تَهْبِطُ فِي اللَّيْلِ ...]

(۳) این است که ممکن است به مدت چند سال باران نیارد! [دقیقاً در متن به این مطلب اشاره شده‌است: وَ قَدْ تَنْقَطِعُ الْأَمْطَارُ مُدَّةَ سِنَوَاتٍ]

(۴) این است که به دلیل درجهٔ حرارت، روز از شب بلندتر است! [چنین مطلب و مشخصه‌ای در مورد صحرا در متن نیامده است.]

۳۸) ۲ [گزینه] نادرست را مشخص کن: اهل صحرا ..... (۱) افرادی قوی هستند که به بخشندگی و نجابت شناخته می‌شوند!

(۲) در تجارت و صنعت کار می‌کنند! [نادرست است؛ چون در متن آمده است که: هُمْ رِعَاةٌ يَنْقَلِبُونَ مِنْ مَكَانٍ لِآخَرَ ...]

(۳) کسی را که باهوش‌تر است به عنوان رئیسی برای خودشان انتخاب می‌کنند! (۴) زندگی‌شان سخت و دشوار است!

۳۹) ۴ براساس متن ..... (۱) عادات و سنت‌ها باید بر همهٔ جوامع بشری حاکم باشد! [متن چنین مطلبی را نمی‌گوید.]

(۲) هیچ زیبایی‌ای در صحرا وجود ندارد! [اصلاً این‌طور نیست.] (۳) عاقل باید از زندگی در شرایط سخت اجتناب کند! [این گزاره هم قطعاً نادرست هست!]

(۴) انسان می‌تواند به شرایط زندگی هرچند سخت باشد عادت کند! [کاملاً درست است؛ مثل صحرائشینان.]

■ گزینهٔ درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) للمخاطب ← للغائبة

(۲) فاعله ضمير «ها» ← فاعله «العادات»

(۳) مزيد ثلاثي ← مجرد ثلاثي / مجهول ← معلوم

۴۱) ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) فاعله «تکسر» ← مفعوله «تکسر»

(۳) من باب تفعّل ← من باب تفعيل

(۴) مجهول ← معلوم / فاعله محذوف ← فاعله معلوم (ضمير «هو» المستتر)

۴۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مذکر ← مؤنث
(۳) مفعول و منصوب ← فاعل و مرفوع
(۴) مبنی ← معرب

■ گزینه درست را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ (۲) دو اشتباه وجود دارد: (۱) مُؤَصَّل درست است؛ چون اسم فاعل است. (۲) لِلْحَرَازَةِ درست است؛ چون مجرور به حرف جرّ است و علامت جرّ آن کسره.

۴۴ (۴) گزینه (۴) نادرست است. دَقَّت داشته باشید «انْتَشَرَتْ: منتشر شد» فعل لازم است؛ اما در جای خالی باید فعل متعدی قرار بگیرد و فعل «نَشَرَتْ: منتشر کرد» درست است؛ این روزنامه مقاله‌ای درباره تاجران مرگ منتشر کرد!

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) اینان ضعفایی هستند که حقوقشان سلب شده است!

(۲) این تنبل به درس خواندن روی نمی‌آورد!

(۳) هرکه در کارهایش با پشتکار باشد، به هدفش می‌رسد!

۴۵ (۲) در گزینه (۲)، «داه؛ بیماری» با «دوا؛ دارو» متضاد هستند. در سایر گزینه‌ها تضاد دیده نمی‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) افتخار فقط به ادب و دانش است نه به دودمان!

(۲) بیماری انسان و دارویش در خود اوست درحالی‌که وی متوجه نیست!

(۳) این ظروف از نقره و مس ساخته می‌شوند!

(۴) خواهرم با هواپیما و برادرم با قطار مسافرت کرد!

۴۶ (۲) در گزینه (۲) اسم مثنایی دیده نمی‌شود. دَقَّت کنید «العنوان» مفرد است. در سایر گزینه‌ها «مُسَلَّبَتَيْنِ، هاتان و والدا (والدان + ك = والدان)» مثنی هستند.

۴۷ (۲) یکی از مواردی که روی جمله اسمیه تأکید می‌کند، حرف مشبّهة بالفعل «إِنَّ» است. در گزینه (۲) این حرف را می‌بینیم.

۴۸ (۳) «لا» در «لا نانی»، «لا أخذ» و «لا أمّل» نفی جنس است. در گزینه (۳) اساساً بعد از «لا» فعل آمده است و قطعاً لای نفی جنس نیست (لای نهی است). [لا تُنْهَ: نهی نکن.]

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) همانا الله یکتایی است که هیچ دومی ندارد.

(۲) هیچ کس نیست که نهالی را بکارد مگر آنکه وی پاداش داده شده است!

(۳) از اخلاقی نهی نکن درحالی‌که در خودت همانند آن است!

(۴) به نظر می‌رسد که این بیمار هیچ امیدی در شفا یافتنش نباشد!

۴۹ (۱) دَقَّت کنید: «صامتون» درست است؛ چون خبر است و مرفوع کلّ جمله اسمیه «نَحْنُ صامِتُونَ» حال است که از مبتدا و خبر تشکیل شده است.

۵۰ (۴) از طریق تطابق حال و صاحب حال در جنسیت و تعداد و همچنین توجه به معنا، می‌توانیم صاحب حال را تشخیص دهیم. در گزینه (۴) حال (مُحْتاجاً) مذکر است، بنابراین به «أباً» برمی‌گردد که مفعول جمله است. در گزینه (۱) ذوالحال یا صاحب حال، نائب فاعل است. در گزینه (۲) و (۳) هم صاحب حال نقش فاعل دارد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) جاهل، افراطکننده یا تفریطکننده دیده می‌شود!
(۲) دلقین با خوشحالی ما را از غرق شدن نجات داد!
(۳) مادر، گریان از پسرش خداحافظی کرد!
(۴) دختر به پدرش درحالی‌که نیازمند است، کمک می‌کند!

دین و زندگی

۵۱ (۱) انسان مؤمن می‌داند که خداوند ناظر کارهای اوست (علم

الهی)، از این رو حیا می‌کند که در پیشگاه او مرتکب گناه شود.

مطابق با آیات سوره مؤمنون، افراد بالیمان از بیهوده‌کاری رویگردانند.

۵۲ (۴) این‌که در اجرای نقشه جهان هیچ نقص و اشتباهی نیست، عَقْضی به قضای الهی است و آیه شریفه «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» اشاره به تدبیر بی‌بوسه خداوند و قضای الهی دارد.

۵۳ (۱) طبق آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ...» از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کنارمای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کنند پس اگر خیر بر او رسد دلش به آن آرام می‌گیرد... و طبق آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ...» ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیدند و علت دوستی نگرفتن «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» است.

۵۴ (۴) امام صادق (ع) می‌فرماید: «... هنگامی که [خداوند] شرّ بنده‌اش [بنده‌ای که غرق گناه شده است] را بخواهد بعد از انجام گناه نعمتی به او می‌بخشد تا استغفار را فراموش کند و به راه خود ادامه دهد. این همان است که خداوند فرموده: «سَتَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ».

۵۵ (۱) چشم‌ها خدا را نمی‌تواند ببیند همان‌طور که قرآن فرموده است: «لَا تُدْرِكُهُ الْبَصَارُ: چشم‌ها او را در نمی‌یابند»؛ اما نوعی از دیدن وجود دارد که نه تنها امکان‌پذیر است، بلکه از برترین هدف‌های زندگی است و هر کس باید برای رسیدن به چنین دیدنی تلاش کند، این مرتبه دیدن، دیدن به وسیله قلب است و ملاقات با خدا (لقاء الله) است.

۵۶ (۳) انسان همواره بر سر دو راهی بندگی خداوند و بندگی هوای نفس و شیطان قرار دارد و زندگی صحنه انتخاب یکی از این دو راه است، آن کس که راه توحید را برمی‌گزیند و در پی آن اندیشه و دل و عمل خویش را برای رضای حضرت دوست قرار می‌دهد، خطرانی او را تهدید می‌کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست، لذا پیامبر در این حدیث درباره این موضوع می‌فرماید پس باید ببینیم چگونه از حرم دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خداوند انجام شود.

۵۷ (۲) عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن‌ها و مستقل از خدا بدانیم اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده و این موضوع اشاره به توحید در ربوبیت دارد که در عبارت شریفه «هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ» مشهود است.

۵۸) ۱) براساس این عبارت قرآنی در آیه ۱۶ سوره رعد: «... قُلْ أ فَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا: بگو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته‌اید که [حتی] اختیار سود و زیان خود ندارند؟ ...» لازمۀ تحقق ولایت، مالکیت بر سود و زیان است.

۵۹) ۳) با توجه به فرمودۀ پیامبر اکرم (ص) نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِ (حَسَنِ فَاعِلِي) خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ (حَسَنِ فَاعِلِي) است؛ یعنی حَسَنِ فَاعِلِي مقدم بر حَسَنِ فَاعِلِي است و این نشان‌دهندۀ این است که انجام‌دهندۀ کار نیک در آن کار بهتر است، یعنی حَسَنِ فَاعِلِي و نیت انجام‌دهنده مهم‌تر از خود عمل است که امام علی (ع) فرموده است: «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ...».

۶۰) ۳) بخش اول حدیث امام صادق (ع) «سبقت رحمت بر غضب» است و اتمام آن سنت املاء و استدرج است و بخش اول آیه شریفه «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ...» مربوط به سنت توفیق الهی یا همان امداد خاص است.

۶۱) ۲) مقاومت و ایستادگی و پایداری در برابر دام‌های شیطانی نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانۀ فرمان‌های اوست و آیه شریفه «...و إِلَّا تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ...» و اگر بازگردانی از من حیلة آنان را به سوی آنان مایل می‌شوم» نشانگر روی آوردن به پیشگاه الهی و پذیرش خالصانۀ اوست.

۶۲) ۲) قرآن کریم در آیه شریفه: «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت آیا تو می‌توانی ضامن او باشی [و به دفاع از او برخیزی]؟». با استفهام انکاری غیرقابل دفاع بودن کسی که هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده است را بیان می‌کند و تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

۶۳) ۴) براساس آیات ۲۲ و ۲۳ سوره یوسف، حضرت یوسف (ع) در برابر کام‌جویی زلیخا، پاک‌ی وریزید (فَأَسْتَعْصِمُ) و زلیخا او را تهدید به زندانی کردن نمود (لِيَسْجُنَّ).

۶۴) ۲) دقت کنیم هستی‌بخش ذات یگانه همان توحید در خالقیت است که در آیات «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» و «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» مشهود است (درستی بخش اول همه‌گزینه‌ها) و واژه «تعلق» یادآور مالکیت خداوند است که فقط در آیه شریفه «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» مذکور است.

۶۵) ۱) در سنت «سبقت رحمت بر غضب» می‌خوانیم که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه آنان، چه نیکوکار و چه گناهکار، به لطف و مهربانی رفتار می‌کند و راه بازگشت گناهکار به سوی خدا همیشه باز (مفتوح) است و آیه شریفه: «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا: هر کس که کار نیکی بیاورد ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد...» به این سنت مرتبط است.

۶۶) ۴) در مصراع اول اشاره به «دل» به عنوان فطرت الهی دارد و در مصراع دوم می‌فهمیم هر موجودی در حدّ خودش: تجلی‌بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.

۶۷) ۱) تسخیر دریا معلول و نتیجۀ شناخت ویژگی‌ها و قانونمندی‌های آن‌هاست؛ یعنی فقط در صورتی رام و مسخر انسان می‌شود که آن ویژگی‌ها و تقدیرات را بشناسد و نتیجۀ آن این است که می‌تواند به امر الهی کشتیرانی کند و از فضل و بخشش الهی بجوید: «لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَ لِيَتَّخِذُوا مِنْ فَضْلِهِ».

۶۸) ۴) وقتی یک جامعه توحیدی است که حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد (درست بودن بخش اول همه‌گزینه‌ها) انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و بیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

۶۹) ۲) در آیه سوم سوره توحید می‌خوانیم: «لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ: نه زاییده و نه زاده شده است» که بیانگر پدیده نبودن خداوند متعال است و عبارت شریفه «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ: او همواره دست اندرکار امری است» نشانگر ربوبیت الهی است.

۷۰) ۲) برای یک انسان موحد همان معنای خاص خود را دارد، از نظر او هیچ حادثه‌ای در عالم بی‌حکمت نیست؛ لذا او انسانی امیدوار است در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار و آن‌ها را زمینه موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد و باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست زیرا معتقد است که خداوند ربّ جهان است و هر کاری عبادت او محسوب می‌شود «إِنَّ اللَّهَ زَيِّ وَ رُكْمٌ فَاعْبُدُوهُ».

۷۱) ۱) اگر در بیدایش هر پدیده چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یک‌دیگر مشارکت کنند مانند رویش یک گل، مجموعه‌ای از باغبان، خاک، آب، نور و حرارت دست به دست هم می‌دهند و با مشارکت یک‌دیگر گل را پدید می‌آورند این‌گونه علل را علل عرضی می‌گویند در علل عرضی هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.

۷۲) ۱) حفظ آبروی بندگان گناهکار (ستار العیوب بودن خداوند) و رضایت سریع از کسی که طلب آموزش کرده (سریع الرضا بودن خداوند) نمونه‌هایی از سیقت (پیشی گرفتن) رحمت خداوند بر غضب او است و امداد خاص یا توفیق الهی به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارند در بخش اول آیه شریفه «لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ» مشهود است.

۷۳) ۳) افراد شهوت‌ران که منافعشان در افراط در تمایلات مادی است به استفاده متعادل از تمایلات نام منع می‌گذارند تا این‌گونه القاء کنند که دین اسلام، انسان‌ها را از توجه به امیال و غرایز مادی منع کرده است (ناکارآمد جلوه دادن قوانین اسلام). قرآن کریم می‌فرماید: «يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا».

۷۴) ۳) بیت مذکور اشاره به مقصد دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش دارد: پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد، لذا همه موجودات فقیر الی الله هستند که این امر در آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ: ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خدا است که [تنها] بی‌نیاز ستوده است» مشهود است.

۸۲ ۳ امیدوارم او هنوز به توافق اصلیمان احترام بگذارد حتی اگر

قیمت‌ها از وقتی آن را منعقد کردیم خیلی بالا رفته باشد.

(۱) ارائه کردن؛ سخنرانی کردن (۲) حاوی ... بودن، دربر داشتن

(۳) احترام گذاشتن به، محترم شمردن (۴) بیان کردن، ذکر کردن

۸۳ ۴ ما خدمات یک مشاور را به کار گرفتیم که در مورد [این‌که] چطور

بتوانیم در تجارتان بهره‌وری را افزایش دهیم [به ما] تعدادی توصیه ارائه کرد.

(۱) تلفظ

(۲) ترکیب، تلفیق

(۳) [در زبان‌شناسی] با هم‌آیی، ترکیب کلمات

(۴) توصیه، نصیحت

۸۴ ۳ کاملاً ضروری است که هشت هفته [بعد] از امروز در سوم

ژوئن، انتخاب درست را انجام دهیم.

(۱) بزرگ‌نمایی‌کننده (۲) پیشرفته

(۳) ضروری، واجب (۴) صرف‌نظر از

۸۵ ۱ تمام سبک فرزندپروری او واکنشی در مقابل روش بزرگ‌شدن

خودش است؛ او می‌خواهد برای بچه‌هایش پدر بهتری باشد.

(۱) [بچه] بزرگ کردن

(۲) پی بردن، فهمیدن

(۳) [در فرهنگ لغت و غیره] پیدا کردن

(۴) ادامه دادن (به)

۸۶ ۲ آن فعال [حوزه] جوانان یک بار گفت که عقاید افراد جوان به

ندرت در نظر گرفته می‌شود حتی وقتی که موضوعی [مطرح] است که مستقیماً

بر روی آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

(۱) وظیفه؛ کار (۲) موضوع، مسئله

(۳) محصول (کشاورزی) (۴) [در فرهنگ لغت و غیره] مدخل؛ ورود

۸۷ ۴ هرچند آموزش ابتدایی در بیشتر کشورها در سرتاسر جهان

اجباری است، در برخی نواحی این قاعده به صورت جدی اجرا نمی‌شود.

(۱) فوری، بی‌درنگ (۲) جمهوری

(۳) ترجمه‌شده (۴) ابتدایی

ده میلیون سال پیش از [این‌که] انسان‌ها [برای] اولین بار روی کره زمین زندگی کنند، نهنک‌ها در اقیانوس‌ها شنا می‌کردند. آن‌ها خون‌گرم هستند، اما برخلاف فک‌ها، مو ندارند؛ یک لایه ضخیم از پیه چربی زیر پوست آن‌ها را گرم نگه می‌دارد. راسته نهنک‌ها [به آن‌ها] [بی‌ک] با دندان [هستند] (نهنگان دندان‌دار) و آن‌ها [بی‌ک] بدون دندان [هستند] (نهنگان والانه) تقسیم می‌شوند. ده‌ها [نوع] نهنک دندان‌دار مختلف وجود دارد، از جمله دلفین پوزه‌بطری صمیمی [با انسان] و نهنک قاتل وحشی که تقریباً همه چیز را در دریا می‌خورد. از آن‌جایی که همه نهنک‌ها و دلفین‌ها هوا تنفس می‌کنند، باید مرتباً در سطح آب شنا کنند. نهنک‌ها و دلفین‌ها با حرکت دادن دم‌هایشان [به] بالا و پایین شنا می‌کنند؛ [در حالی‌که] ماهی‌ها دم‌هایشان را از [یک] طرف به طرف [دیگر] (چپ و راست) تکان می‌دهند. نهنک‌ها از شکار توسط انسان‌ها [رنج] بسیاری را متحمل شده‌اند و ۲۱ نوع [آن‌ها] در لیست‌های رسمی (موثق) گونه‌های در معرض خطر قرار دارند. امروزه به این امید که جمعیت نهنک‌ها افزایش یابد، صید نهنک مجاز نیست.

۷۵ ۴ امام علی (ع) می‌فرماید: «کسی که درباره معاصی زیاد فکر

کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند.»

حضرت عیسی (ع) فرمود: «هر کس که فکر آن [زنا] را بکند مانند کسی است

که در ساختمانی آتش روشن کند که در این صورت دود آتش، خانه را سیاه

می‌کند، گرچه ظاهر خانه سالم است.»

زبان انگلیسی

۷۶ ۴ در [سال] ۱۹۶۷ بفایای فسیل‌شده یک گونه عجیب کوسه در

یک ناحیه شناخته‌شده به خاطر فسیل‌های دریایی‌اش کشف شد.

توضیح: فعل “discover” (کشف کردن) در این‌جا جزء افعال متعدی است

و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (عبارت پیش از جای

خالی) قبل از فعل آمده است، این فعل را به صورت مجهول نیاز داریم و پاسخ

در بین گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) است.

دقت کنید؛ به دلیل کاربرد اسم جمع (remains) پیش از جای خالی و انجام

فعل در زمان مشخصی از گذشته (سال ۱۹۶۷) فعل مجهول در زمان گذشته

ساده و به صورت جمع مدنظر است.

۷۷ ۳ مطالعه جدیدی نشان می‌دهد که کودکانی که خشونت زیادی را در

تلویزیون تماشا می‌کنند، خطر افزایش‌یافته‌ای از رفتار پرخاشگرانه بزرگسالی را دارند.

توضیح: با توجه به کاربرد فاعل انسان (children) پیش از جای خالی اول و

فعل (watch) پس از آن، در این‌جا ضمیر موصولی فاعلی برای انسان

(who / that) نیاز است.

دقت کنید؛ در این تست فعل حال ساده “have” به عنوان فعل اصلی جمله

و پس از فاعل (یعنی عبارت

“children who watch a lot of violence on television”) قرار

گرفته است.

۷۸ ۱ سارا بیشتر گیاهان گوناگون باغش را برای رایحه‌های

دوست‌داشتنی‌ای [که] بخش می‌کنند، انتخاب کرد، درست است؟

توضیح: “Sarah” فاعل جمله اصلی است و همان‌طور که می‌دانید در پرسش

کوتاه تأییدی به جای فاعل از ضمیر فاعلی (در این مورد “she”) استفاده

می‌کنیم و فعل جمله را از نظر مثبت یا منفی بودن تغییر می‌دهیم.

۷۹ ۴ عکس‌هایی [که] با دوربین دیجیتالم گرفتم خیلی خوب به نظر

می‌رسند، ولی اگر تلاش کنم آن‌ها را بزرگ کنم، تا حدودی تار می‌شوند.

توضیح: برای بیان تضاد و نتیجه غیرمنتظره در بین دو بخش جمله مرکب از

“but” استفاده می‌کنیم.

۸۰ ۴ در زاین، ناحیه زمینی با محیط زندگی مناسب تا حدودی

محدود است، بنابراین قیمت‌ها خیلی بالا هستند.

(۱) عمومی، شنگانی (۲) مرکب

(۳) مثبت (۴) مناسب، شایسته

۸۱ ۳ ما می‌خواهیم برای تعطیلاتمان در عوض جایی که همه

چیز [ش] مثل کشور خودمان است به یک مکان دوردست برویم.

(۱) آزمایش (۲) وضع؛ شرط

(۳) موقعیت، مکان (۴) تعویض، جایگزینی

۸۸ ۳ توضیح: با توجه به این که فاعل سوم شخص مفرد (layer)

بیش از فعل قرار دارد و فعل به یک امر کلی اشاره دارد که مقید به بازه زمانی به خصوصی نیست، فعل را در زمان حال ساده و به همراه "s" سوم شخص مفرد به کار می‌بریم.

۸۹ ۴ توضیح: برای بیان وجود داشتن و بودن (there) به همراه شکل مناسب فعل "to be" استفاده می‌شود.

۹۰ ۱ توضیح: با توجه به قرار گرفتن مفعول فعل "eat" (یعنی عبارت "almost anything in the sea") بعد از جای خالی، این فعل را به صورت معلوم نیاز داریم، نه مجهول.

دقت کنید، این جمله در اصل از دو جمله مجزا تشکیل شده که توسط ضمیر موصولی "which" با هم ترکیب شده‌اند.

۹۱ ۴

- (۱) به صورتی مشابه، مثل هم
- (۲) از نظر جسمانی؛ به لحاظ فیزیکی
- (۳) به طور فزاینده، به صورت روزافزون
- (۴) به طور منظم، مرتباً

۹۲ ۱

- (۱) شکار کردن
- (۲) دفاع کردن از
- (۳) محافظت کردن از
- (۴) درگیر کردن؛ مشارکت دادن

موزه هنر متروپولیتن در شهر نیویورک است. آن یکی از منابع مهم هنر جهان است. آن در [سال] ۱۸۷۰ دایر شد. [بازدید از] این موزه برای عموم آزاد است. ایده‌ای که در پس آزاد بودن موزه [وجود دارد] این است که [به همه افراد امکان داده شود هنرهای شگرف را ببینند. ساختمان اصلی [این بنا] انحافی‌های بسیاری داشته است. در حال حاضر [موزه] متروپولیتن بیست برابر بزرگ‌تر از زمانی است که [برای] اولین بار ساخته شد. آن بیش از دو میلیون اثر را [در خود] جا داده است.

اولین دارایی [موزه] متروپولیتن یک تابوت سنگی رومی بود. این نوع مقبره، سارکوفاقو (تابوت سنگ آهکی) نامیده می‌شود. آن در مجاورت مصنوعات مصری و اشیای به دست آمده از جوامع باستانی قرار گرفت. مجسمه‌های مرمرین باستانی یونانی و قسمت‌هایی از معابد [در این موزه] قرار دارند. [موزه] متروپولیتن وسایلی را از قلعه‌های بزرگ اروپایی قرون وسطی در معرض تماشا دارد. بازدیدکنندگان می‌توانند بیش از ۱۵,۰۰۰ قطعه سلاح و زره را مشاهده کنند. این‌ها بیست و سه قرن قدمت دارند.

آثار هنری از مصر باستان و اروپای قرون وسطی، دیوارهای آن را جلا می‌بخشند. [در این موزه] امپرسیونیست‌های محبوب قرن نوزدهم، مانند ونسان ون‌گوگ، تعدادی اثر در معرض نمایش دارند. بزرگ‌ترین تابلوی نقاشی چیست (کدام است)؟ بوم نقاشی «عبور واشنگتن از رود] دلاویر». ارتفاع آن بیش از دوازده فوت و عرض آن بیست و یک فوت است!

۹۳ ۳ چرا موزه متروپولیتن بنا شد؟

- (۱) تا تعدادی [قطعه] هنری را از آبنارها بگیرند (خارج کنند).
- (۲) تا برای بازدیدکنندگان ثروتمند و مشهور یک موزه فراهم کنند.
- (۳) تا برای افراد عادی یک موزه هنری فراهم کنند.
- (۴) تا یک قطعه زمین خالی را در شهر نیویورک پر کنند.

۹۴ ۳ طبق محتوای متن، سارکوفاقو چیست؟

- (۱) اثر هنری مدرن
  - (۲) یک قلعه
  - (۳) یک تابوت سنگی
  - (۴) یک مجسمه
- ۹۵ ۱ کلمه "its" در پاراگراف آخر به "the Met" اشاره دارد.

- (۱) [موزه] متروپولیتن
- (۲) اثر هنری
- (۳) مصر باستان
- (۴) اروپای قرون وسطی

۹۶ ۲ ایده اصلی متن چیست؟

- (۱) [موزه] متروپولیتن دارای تابلوهای زیادی از امپرسیونیست‌ها است.
- (۲) [موزه] متروپولیتن موزه‌های بزرگ با تعداد زیادی گنجینه‌های تاریخی و هنری خارق‌العاده است.
- (۳) [موزه] متروپولیتن در شهر نیویورک است.
- (۴) [موزه] متروپولیتن دارای تعداد زیادی سلاح، زره و وسایل از قلعه‌ها است.

یکی از اولین زبان‌های مکتوب از جوامع بسیار کهن مصر آمده است. این نگارش مصری، هیروگلیف نامیده می‌شود. این‌ها نمادهایی حک شده بر روی بناها یا مجسمه‌های سنگی بودند. گاهی آن‌ها روی نوعی کاغذ ساخته شده از نی‌ها نوشته می‌شدند. با گذشت زمان، نمادهای چیزهای ساده، مانند نیزه‌ها یا ساختمان‌ها به تدریج به نمادهای کلمات تغییر یافتند. این تحول امکان می‌داد تا ایده‌های مفصل‌تری در نوشتار بیان شوند. مسئله [این] بود که معنای واقعی کلمات حک شده روی مقبره‌ها و بناهای دیگر از دیرباز، بعدها حتی توسط کارشناسان زبان‌ها [هم] قابل تعبیر نبود. گاهی معنای چند تصویر واضح به نظر می‌رسید. هیچ‌کس نمی‌دانست این زبان چگونه تنظیم شده است. آن‌ها فقط می‌توانستند معانی بیشتر کلمات و تصاویر را حدس بزنند.

کشف سنگ روزتا در [سال] ۱۷۹۹ توسط یک افسر ارتش فرانسه، اوضاع را تغییر داد. این سنگ در دلتای نیل یافت شد. این سنگ به سر درآوردن از این نگارش مصری باستان منجر شد. این سنگ با نسخه‌ای از حکمی [مبنی بر] اعلام فرمانروای جدید مصری حک شده بود. این سنگ تا حدی آسیب دیده بود، اما نوشته‌ها به اندازه کافی واضح بودند تا دیده شوند. این سنگ همان پیام را به سه زبان مختلف ثبت کرده بود. یکی [از این زبان‌ها] هیروگلیفی بود. یکی به شکل ساده‌تر همان زبان نوشته شده بود و یکی [دیگر] به یونانی بود. از آنجایی که [زبان] یونانی باستان برای محققان زبانی شناخته شده بود، [پس] دو زبان دیگر توانستند رمزگشایی شوند. در [سال] ۱۸۲۲، یک کارشناس فرانسوی در [زمینه] زبان‌ها هر دو زبان مصری را رمزگشایی کرد. این کشف مهم، خواندن کلمات روی سایر مقبره‌ها، بناها و کاغذهای نوشته شده توسط مصریان باستان را امکان‌پذیر ساخت.

۹۷ ۱ طبق متن، سنگ روزتا چیست؟

- (۱) قطعه سنگی با نوشته‌ای به سه زبان
- (۲) شکلی از [نگارش] هیروگلیف ساده‌سازی شده
- (۳) نوعی زبان یونانی
- (۴) سنگی فرانسوی

۹۸ ۴ بعد از این که سنگ روزتا کشف شد چه مدت طول کشید تا

- کارشناسان [نگارش] هیروگلیف را رمزگشایی کنند؟
- (۱) چند قرن
  - (۲) بیست و یک سال
  - (۳) تقریباً چهار دهه
  - (۴) بیست و سه سال

پس تعداد مثلث‌ها برابر است با:

$$\binom{n}{3} = \binom{10}{3} = \frac{10!}{3!(10-3)!} = \frac{10!}{3! \times 7!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{3 \times 2 \times 1 \times 7!} = 120$$

هر کدام از ۱۲ نفر با ۱۱ نفر دیگر دست می‌دهد: **۱۰۶** ۴

$$12 \times 11 = 132$$

دقت کنید: در واقع هر عمل دست دادن ۲ بار محاسبه شده است:

$$\frac{132}{2} = 66$$

برای راحتی محاسبات از پیشامد متمم کمک می‌گیریم: **۱۰۷** ۱

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

مجموع اعداد بزرگ‌تر از ۵: A

مجموع اعداد کوچک‌تر یا مساوی ۵: A'

$$= \{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (1, 4), (2, 1), (2, 2), (2, 3), (3, 1), (3, 2), (4, 1)\}$$

$$\Rightarrow n(A') = 10 \Rightarrow P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{10}{36}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{10}{36} = \frac{36-10}{36} = \frac{26}{36} = \frac{13}{18}$$

۱۰۸ ۴

$$n(S) = 20 \Rightarrow 5 \times 4 = 20 = \text{تعداد کارت‌ها} = \text{تعداد اعداد دو رقمی}$$

$$S = \{12, 13, 14, 15, 21, 23, 24, 25, \dots, 51, 52, 53, 54\}$$

$$A = \frac{4 \times 2}{4 \times 2} = 8 \text{ یا } A = \{12, 14, 24, 32, 42, 52, 54\}$$

$$B = \{12, 23, 31, 41, 43, 53\} \Rightarrow n(B) = 6$$

چون اعداد زوج بزرگ‌تر از ۲ همگی غیر اول‌اند پس:

$$A \cap B = \emptyset \Rightarrow A \text{ و } B \text{ ناسازگار}$$

در نتیجه داریم:

$$n(A \cup B) = n(A) + n(B) - n(A \cap B) = 8 + 6 = 14$$

۱۰۹ ۲ روش اول:

تاس سکه

↑ ↑

$$n(S) = 2 \times 6 = 12$$

$$A = \text{تاس فرد} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

$$B = \text{سکه پشت} \Rightarrow n(B) = \frac{1}{2}$$

$$A \cap B = \text{تاس فرد و سکه پشت} = \{(1, پ), (3, پ), (5, پ)\}$$

$$\Rightarrow P(A \cap B) = \frac{3}{12} = \frac{1}{4}$$

احتمال تاس فرد یا سکه پشت برابر است با:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} - \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$$

۹۹ ۱ مهم‌ترین تأثیر کشف سنگ روزتا چه بود؟

(۱) نگارش هیروگلیف مصری در نهایت امکان رمزگشایی یافت.

(۲) مردم یاد گرفتند تا زبان‌های مصری مدرن را صحبت کنند.

(۳) [زبان] یونانی باستان در آن هنگام امکان ترجمه یافت.

(۴) حکم [مبنی بر] اعلام فرمانروای جدید مصری در نهایت امکان ترجمه شدن یافت.

کدام‌یک از موارد زیر عنوان خوبی برای متن خواهد بود؟ **۱۰۰** ۴

(۱) نگارش هیروگلیف مصری و فراعنة مصری

(۲) مصریان باستان: چرا الفبای هیروگلیف؟

(۳) چطور هیروگلیف را خوانیم، کجا هیروگلیف را یاد بگیریم

(۴) سنگ روزتا: کلید رمزگشایی هیروگلیف مصری

ریاضیات

۱۰۱ ۲

یک ماژیک و یک مداد یا یک خودکار

$$\left(\binom{3}{1} + \binom{5}{1} \right) \times \binom{6}{2} = (3+5) \times \frac{6 \times 5}{2}$$

$$= 8 \times 15 = 120$$

۱۰۲ ۳

D رفت از B به ۲×۳=۶

(با عبور از A)

۱۲=۶×۲ تعداد کل حالات ⇒

B برگشت از D به ۲×۱=۲

(با عبور از A)

و حذف راه‌های رفت

دقت کنید: در مسیر برگشت در هر مرحله یکی از مسیرها که در هنگام رفت از

آن عبور کرده‌ایم، حذف می‌گردد.

حالت‌های زیر را در نظر می‌گیریم: **۱۰۳** ۱

(۱) یکان صفر

$$\frac{5}{\text{غیر صفر}} \times \frac{4}{\text{غیر صفر}} \times \frac{3}{\text{غیر صفر}} \times \frac{2}{\text{غیر صفر}} \times \frac{1}{\text{غیر صفر}} = 120$$

(۲) یکان ۲ یا ۴ یا ۸

$$\frac{4}{\text{غیر صفر}} \times \frac{4}{\text{غیر صفر}} \times \frac{3}{\text{غیر صفر}} \times \frac{2}{\text{غیر صفر}} \times \frac{2}{\text{غیر صفر}} = 288$$

غیر صفر

و رقم یکان

پس بنا به اصل جمع، تعداد کل اعداد مطلوب برابر است با:

$$120 + 288 = 408$$

باید کلمه را با ج یا خ (حروف نقطه‌دار) شروع کنیم و چون **۱۰۴** ۳

حروف تکرار نمی‌شوند، داریم:

$$\frac{5}{\text{ج یا خ}} \times \frac{4}{\text{ج یا خ}} \times \frac{3}{\text{ج یا خ}} \times \frac{2}{\text{ج یا خ}} \times \frac{1}{\text{ج یا خ}} \times 2 = 5! \times 2 = 120 \times 2 = 240$$

۱۰۵ ۲

$$\binom{n}{2} = 45 \Rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 45 \Rightarrow n(n-1) = 2 \times 45$$

$$\Rightarrow \overbrace{n(n-1)} = 90 = 10 \times 9 \Rightarrow n = 10$$

روش دوم:

$(2, پ), (1, پ), (1, 5), (2, 3), (1, 1), (2, 1), (3, 1), (4, 1), (5, 1)$ تاس فرد یا سکه پشت
, $(3, پ), (4, پ), (5, پ), (6, پ)$

$$\Rightarrow P(\text{تاس فرد یا سکه پشت}) = \frac{9}{12} = \frac{3}{4}$$

برای نفر اول ۱۲ حالت وجود دارد اما حالت‌های نفرات دیگر با نفر اول یکی است (۱ حالت).

$$\frac{1}{12} \times \frac{1}{12} \times \frac{1}{12} \times \frac{1}{12} \Rightarrow n(A) = 12$$

نفر چهارم نفر سوم نفر دوم نفر اول

$$n(S) = 12 \times 12 \times 12 \times 12 = 12^4$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12}{12^4} = \frac{1}{12^3} = \frac{1}{1728}$$

حالت‌های زیر را در نظر می‌گیریم:

$$\begin{cases} 2 \text{ زن و } 2 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{2} \binom{4}{2} \binom{3}{2} = 1 \times \frac{4 \times 3}{2} \times 3 = 6 \times 3 = 18 \\ 3 \text{ زن و } 1 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{3} \binom{4}{3} \binom{3}{1} = 1 \times 4 \times 3 = 12 \\ 4 \text{ زن و } 0 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{4} \binom{4}{4} \binom{3}{0} = 1 \times 1 \times 1 = 1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2 \text{ زن و } 1 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{2} \binom{4}{2} \binom{3}{1} = 5 \times 6 \times 3 = 90 \\ 3 \text{ زن و } 0 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{3} \binom{4}{3} \binom{3}{0} = 5 \times 4 \times 1 = 20 \end{cases}$$

$$2 \text{ زن و } 0 \text{ مرد} \Rightarrow \binom{5}{2} \binom{4}{2} \binom{3}{0} = \frac{5 \times 4}{2} \times \frac{4 \times 3}{2} \times 1 = 10 \times 6 = 60$$

و طبق اصل جمع تعداد کل حالات مطلوب برابر است با:

$$n(A) = 18 + 12 + 1 + 90 + 20 + 60 = 201$$

$$n(S) = \binom{12}{4} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 495$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{201}{495} = \frac{67}{165}$$

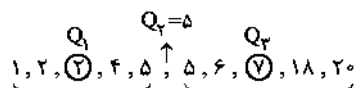
طبق دسته‌بندی زیر داریم:

$$\begin{cases} 5 \text{ شیء} \Rightarrow \text{فرزند}, \text{فرزند}, \text{پدر و مادرشوهر}, \text{پدر و مادرزن}, \text{زن و شوهر} \\ \Rightarrow n(A) = 5! \times 2! \times 2! \times 2! \\ n(S) = 8! = \text{تعداد جایگشت‌های ۸ نفر} \end{cases}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5! \times 2! \times 2! \times 2!}{8!} = \frac{5! \times 2 \times 2 \times 2}{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{1}{42}$$

اندازه‌گیری در گام دوم صورت می‌گیرد.

چون داده پرت داریم باید از نمودار جعبه‌ای کمک بگیریم.

۱۱۵) میانه هر دو برابر است و داریم:

$$\begin{cases} A \text{ دامنه تغییرات} = 19 - 8 = 11 \\ B \text{ دامنه تغییرات} = 18 - 7 = 11 \end{cases}$$

دامنه تغییرات نیز برابر است و داریم:

$$\begin{cases} (IQR)_A = 16 - 10 = 6 \\ (IQR)_B = 15 - 8 = 7 \end{cases}$$

چون (IQR) شخص A کم‌تر است، عملکرد آن مطمئن‌تر است.

۱۱۶) دامنه تابع گزینۀ (۳) برابر با شعاع‌های n است که لزوماً اعداد طبیعی نیست.

در گزینۀ (۱) دامنه، روزهای سال است که می‌توان با اعداد طبیعی بیان کرد.

در گزینۀ (۲) دامنه برابر n (تعداد اضلاع) است و عددی طبیعی است.

در گزینۀ (۴) دامنه، ایستگاه ۱ و ۲ و ۳ و ... از یک مسیر مترو می‌باشد که عددی طبیعی است.

۱۱۷) ۴

$$1 \rightarrow 2^0 = 1 \text{ مجموع اعداد سطر } 1^{\text{ام}}$$

$$1 \ 1 \rightarrow 2^1 = 2 \text{ مجموع اعداد سطر } 2^{\text{ام}}$$

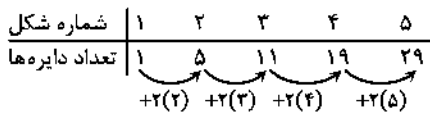
$$1 \ 2 \ 1 \rightarrow 2^2 = 4 \text{ مجموع اعداد سطر } 3^{\text{ام}}$$

$$1 \ 3 \ 3 \ 1 \rightarrow 2^3 = 8 \text{ مجموع اعداد سطر } 4^{\text{ام}}$$

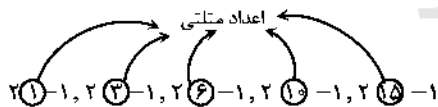
$$\Rightarrow \text{مجموع اعداد سطر } n^{\text{ام}} = 2^{(n-1)}$$

$$\Rightarrow f(n) = 2^n \text{ مجموع اعداد سطر } n^{\text{ام}}$$

۱۱۸) ۳

در واقع اگر ۱ واحد به هر کدام از اعداد سطر دوم اضافه کنیم، ۲ برابر اعداد متلی به دست می‌آید. ببینید:

۱۱۹) ۲

$$f(10) = a_{10} = a_9 + 2 = (a_8 + 2) + 2 = a_8 + 2(2) = a_7 + 2 + 2(2)$$

$$= a_7 + 2(2) = a_6 + 2(2) = \dots = a_1 + 2 + 8(2)$$

$$= a_1 + 9(2) = 1 + 18 = 19$$

۱۲۰) ۴

$$-\frac{1}{2^0} + \frac{1}{2^1} - \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2^3} - \dots \Rightarrow (-1)^n \times \frac{1}{2^{n-1}} = \frac{(-1)^n}{2^{n-1}}$$

علوم و فنون ادبی

۱۲۱) بیت گزینۀ (۲) سروده میرزاده عشقی است. از آثار او می‌توان

به نمایش‌نامه «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» اشاره کرد.

۱۲۲) عبارت گزینۀ (۳) «ویژگی فکری نثر» است.

۱۳۴ حذف همزه در سایر گزینه‌ها،

(۱) هجای هفتم مصراع دوم (رز)

(۳) هجای سوم مصراع اول (رین) / هجای ۱۱ مصراع اول (رو) / هجای ۱۴

مصراع اول (سست) / هجای چهارم مصراع دوم (زس)

(۴) هجای دوم مصراع اول (ن) / هجای سوم مصراع اول (زین) / هجای

چهارم مصراع دوم (نس)

۱۳۵ تقطیع گزینه (۴):

حذف همزه

حذف همزه

شا	یَ	ذ	گر	ظ	نَ	ظ	ک	نی	ای	ک	ز	در	ذ	ما	گ	هی
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-
ور	نَ	ک	نی	آ	ث	ک	ند	دو	د	د	ل	ت	ح	ر	گ	هی
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن
---------	---------	---------	---------

۱۳۶ پارادوکس: فریاد بی صدا

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه:

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

گو	ش	مُ	رُو	و	تی	کو	کز	ما	ظ	نَ	پو	شد
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	-
دست	ت	غ	رَبِیْق	یَع	نی	فر	یا	د	بی	ص	دا	بیم
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	-

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

مفعول	فاعِلان	مفعول	فاعِلان
-------	---------	-------	---------

۱۳۷ تناقض: در عین «از میان خلق بودن»، «بر کرانه بودن»

اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تناقض: سرچشمه نوش داشتن از هر نیش

اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای دهم مصراع اول (ی) / هجای

یازدهم مصراع دوم (م)

(۲) تناقض: این که خرابی، معمار باشد.

اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای دوازدهم مصراع اول (ی) /

هجای نهم مصراع دوم (ر)

(۴) تناقض: این که سپر انداختن، سپر باشد.

اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای سوم مصراع اول (ر)

۱۳۸ تناقض: این که پست بودن در کوی معشوق، منصب عالی به

شمار بیاید.

پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن

(ب) اختیار تغییر کمیت مصوت بلند: هجای یازدهم مصراع

اول (بی) / هجای ششم مصراع دوم (گی) / هجای یازدهم مصراع دوم (بی)

پارادوکس: این که رهایی قفس، دام بلا باشد و جدایی قفس، وداع زندگی باشد.

(د) اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه: هجای نهم مصراع اول (م) / هجای اول

مصراع دوم (ت)

مراعات نظیر: درد، زار / مار، کزدم‌گزیده

(ج) اختیار حذف همزه: هجای ششم مصراع دوم (ذ) / هجای هفتم مصراع دوم (زان)

لف و نشر: شکر (لف ۱)، بادام (لف ۲) / چشم (نشر ۲)، سخن (نشر ۱)

(الف) اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه: هجای دوم مصراع اول (ت) / هجای

ششم مصراع دوم (ت)

تلمیح: اشاره به ماجرای بار امانت عشق الهی در وجود انسان

(۱) تضمین: آوردن مصراع دوم بیت، از شاعری دیگر.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) تضمین: آوردن مصرعی از مولوی به عنوان مصراع دوم

وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن

(۳) تضمین: آوردن مصرعی از عطار به عنوان مصراع دوم

وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعول فاعلات مفاعیل فاعولن

(۴) تضمین: آوردن مصرعی از اوحدی به عنوان مصراع دوم

وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفاعِلن فاعِلان مفاعِلن فاعِلن

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، تعریب و یا مفهوم مشخص

کن (۱۴۵-۱۴۱):

(۲) ترجمه کلمات مهم: لا تَهْتَسُوا: شست نگردید / لا تَحْزَنُوا:

ناراحت نشوید (نگردید) / و: در حالی که / اَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ: شما بهترین هستید

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها،

(۱) ساختار جمله اصلاً رعایت نشده است. «پس» معادلی ندارد، و او حالیه ترجمه نشده است.

(۳) «هرگز» معادلی ندارد. «چون» نادرست است، و او حالیه ترجمه نشده است.

(۴) عبارت عربی، مفعول ندارد: «به خود راه ندهید» ترجمه درستی نیست.

(۲) ترجمه کلمات مهم: كَانْ صَدِيقِي يَعْمَلُ: دوستم کار می‌کرد /

مُجِدًّا: با جدیت، با کوشش / عَلَيَّ: بر، بر روی / تَطْوِيرٌ: بهینه‌سازی / فِی

مُخْتَبِرِ الْجَامِعَةِ: در آزمایشگاه دانشگاه

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها،

(۱) «دوستی داشتن» ترجمه این عبارت است: «كَانَ لِي صَدِيقٌ»، «هنده»

ترجمه نشده است، «المأذنة» معرفه است.

(۳) «زیاد» معادلی ندارد، «كَانَ + فعل مضارع» معادل ماضی استمراری است،

حرف جرّ «عَلَيَّ: بر» درست ترجمه نشده است. «تَطْوِيرٌ» بهتر است به صورت

اسم ترجمه شود نه فعل.

(۴) «مُجِدًّا» حال است، اما به صورت صفت ترجمه شده است.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) از دانش‌آموزان می‌خواهیم که در هنگام درس سکوت را رعایت کنند!
- ۲) در خیابان ما دو ماشین با یکدیگر تصادف کردند، اما سرنشینان آسیب ندیدند!
- ۳) با دبیر فیزیک صحبت کردیم؛ شاید او به مدت یک هفته امتحان را به تعویق بیندازد!
- ۴) ای کاش انسان ارزش وقت گرانقدرش را درک کند و آن را در آن چه سود نمی‌رساند، هدر نهد!

۱۵۰ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «مُبْتَسِمَةٌ» خبر «کانت» است و منصوب.
- ۲) «مُبْتَسِمَةٌ» خبر است نه حال! کَلَّ جَمَلَةٌ «هی مُبْتَسِمَةٌ» حال است نه «مُبْتَسِمَةٌ» به تنهایی!
- ۴) این جا هم «مُبْتَسِمَةٌ» خبر «أصْبَحْتَ» است و منصوب

تاریخ

- ۱) ۱۵۱ آلمان از یک سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه خطر حمله فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی از کشورها پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد. نخست با امپراتوری اتریش - مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس، ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه‌گانه (مثلث) را تشکیل داد (۱۸۸۲ م).

- ۲) ۱۵۲ به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند.

- ۱) ۱۵۳ میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

- ۴) ۱۵۴ قیام مهدیون در سوادان به رهبری مهدی سوادانی در مقابل انگلیس و مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد ارتش فرانسه، نمونه‌هایی از مبارزه مردم در سرزمین‌های مستعمره بود.

- ۴) ۱۵۵ تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه بود.

- ۱) ۱۵۶ قائم‌مقام پس از هفت ماه از مقام وزارت برکنار و کشته شد و حاجی میرزا آقاسی، مراد و معلم درویش‌مسک شاه، به جای او نشست. در دوران صدارت میرزا آقاسی، نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.

تذکر: گزینه‌های دیگر مربوط به سلطنت ناصرالدین‌شاه است.

- ۳) ۱۵۷ ایل افشار از ایل‌های قزلباش بود که در به سلطنت رساندن حکومت صفویان نقش داشتند. در عصر صفوی، بخشی از این ایل را برای محافظت از مرزهای خراسان در برابر هجوم ازبکان به نواحی شمال آن دیار کوچاندند.

- ۲) ۱۵۸ پس از کشته شدن فتحعلی‌خان قاجار، نادر که جنگاوری شجاع و متهور بود، ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد.

- ۱) ۱۴۲ ترجمه کلمات مهم: إِنَّ الدنیا و ما فیها: دنیا و هر آن چه در آن است / لَأَهْوَنُ: بی‌گمان بی‌ارزش‌تر است، قطعاً پست‌تر است / مِّنْ أَنْ یُنظِمَ أَحَدًا: از این‌که به احدی ستم کند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- ۲) «در نگاه» ترجمه «فی نظر» فی زُویة» است نه «عند». اسم تفضیل «أهْوَن» درست ترجمه نشده است، «أحدًا» مفرد است و نادرست ترجمه شده است، ضمناً لام تأکید در «لَأَهْوَنُ» ترجمه نشده است.
- ۳) «این» معادلی ندارد، «فیها: در آن است» نه «دارد»، «در نگاه» نادرست است، «أحدًا» درست ترجمه نشده است.
- ۴) «این» معادلی ندارد، دَقَّتْ کنید لام تأکید در «لَأَهْوَنُ» ترجمه نشده است، «أحدًا» بهتر است «احدی» ترجمه شود نه «دیگری».

۱۴۴ ۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- ۱) دو اشتباه دیده می‌شود. «هیچ فقری ...» معادلش لای نفی جنس است و اسم لای نفی جنس آخرش همیشه یک فتحه - قرار می‌گیرد: لا فقر ... ضمناً «مینها» درست است چون به «الجهالة» برمی‌گردد.
- ۲) «المشاكل» جمع است، درحالی‌که «مشکل» مفرد است. هم‌چنین اسم لای نفی جنس درست نیامده است.
- ۴) اَوْلَا «نادانی» به صورت مبتدا تعریب نشده است. ثانیاً «بزرگ‌ترین» می‌شود «اکبر» نه «أصعب».

- ۳) ۱۴۵ «بی‌گمان خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌سازد».
- گزینه ۳ (پاداش بهشت به خاطر نیکی کردن) دقیقاً با این آیه تناسب دارد که خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۲) «هرکه نیکی کردنش زیاد گردد، برادرانش او را دوست می‌دارند»
  - ۴) «نیکی کن، همانگونه که الله به تو نیکی کرده است».
- گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۴۶ - ۱۵۰):

۱۴۶ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) اللغابة ← للمخاطب
- ۳) مفرد مذکر ← جمع تکسیر (مفرد: مِیْت)
- ۴) خبر للمبتدأ «التاس» ← خبر للمبتدأ «أهل»

۱۴۷ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ۱) الطَّيْنُ (گل): خاکی که با آب آمیخته شده است! [درست]
  - ۲) أُسْرَى به (او را شبانه حرکت داد): او را اسیر و زندانی قرار داد! [نادرست]
  - ۳) ضَلَّ (گمراه شد): کور شد و از راه حق دور گشت! [درست]
  - ۴) العَصَاة (آبمیوه‌گیری): ابزاری است برای بیرون کشیدن آب میوه‌ها! [درست]
- ۳) ۱۴۸ سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «نفی» قوی‌تر است. پس باید دنبال لای نفی جنس بگردیم. در گزینه ۳ «لا» نفی جنس است. در این گزینه نفی از سایر گزینه‌ها قوی‌تر است.

- ۲) ۱۴۹ «حرفی که برای تکمیل عبارت قبلی و رفع ابهام قبل از آن است، حرف مشبّهة بالفعل «لِکِنَّ» است.» در گزینه ۲ این حرف دیده می‌شود.

۱۷۰) ۳ به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد.

جغرافیا

۱۷۱) ۱ منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

۱۷۲) ۲ ۱۹۵۰ ← ۳۰٪ / ۲۰۱۴ ← ۵۴٪ / ۲۰۵۰ ← ۶۶٪

۱۷۳) ۲ دامنه نفوذ یک سکونتگاه یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

۱۷۴) ۱ به زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، مگالاپلیس می‌گویند.

۱۷۵) ۱ در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد.

۱۷۶) ۱ از دلایل انهدام کشاورزی در نتیجه اصلاحات ارضی:

توجه به صنایع مونتاژ

واردات کالا از کشورهای خارجی

حمایت نکردن دولت از کشاورزان

تقسیم نادرست زمین

۱۷۷) ۲ خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی یکی دیگر از انحرافات اجتماعی در شهرهاست (وندالیسم شهری).

۱۷۸) ۳ مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان شهری کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر به طور مناسب و متعادل استفاده شود.

۱۷۹) ۳ (ب) روستاییان عمدتاً محصولات کشاورزی را با قیمت بسیار کم به واسطه‌ها می‌فروشند.

(ج) در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد.

۱۸۰) ۳ تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

۱۸۱) ۳ خروجی اطلاعات به صورت اشکال، نقشه، نمودار، جدول، متن، گزارش و ... نمایش داده می‌شود.

۱۸۲) ۱ چاپخانه — در زمان — هخامنشیان

جاده‌های سنگ‌فرش گسترده و طولانی — در زمان — امپراتوری روم

۱۸۳) ۴ الف) طی جنگ جهانی دوم، اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.

ب) در اوایل قرن بیستم، اختراع و تولید اتوبه خودرو چهره فضاها را شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.

ج) در اوایل قرن نوزدهم، اختراع قطار موجب حرکت آسان‌تر بار و حمل بارهای سنگین به نقاط نسبتاً دور شد.

۱۵۹) ۴ در دوره کریم‌خان زند، هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند، اما چون با او به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.

۱۶۰) ۳ ناپلئون نخست مصر را تصرف کرد و سپس درصدد حمله به هندوستان برآمد از آن‌جا که ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار (در زمان فتحعلی‌شاه قاجار) شدند.

۱۶۱) ۱ کشور فرانسه در قرن ۱۸ م به سبب شکست نظامی از انگلستان و صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا با ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی روبه‌رو شد.

۱۶۲) ۲ روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای کاسپی (خوارزم و ماوراءالنهر) را تسخیر و عهدنامه آخال (۱۲۹۹ ق / ۱۸۸۱ م) را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.

۱۶۳) ۳ آقامحمدخان نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در سال ۱۲۱۰ ق / ۱۱۷۴ ش در تهران تاج‌گذاری کرد. آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت.

۱۶۴) ۴ بلافاصله پس از صدور فرمان مشروطه، هیئتی شامل نمایندگان بازرگانان، اصناف، روحانیان و روشنفکران تشکیل شد و اقدام به تدوین نظام‌نامه انتخابات مجلس شورای ملی کرد.

۱۶۵) ۳ نخستین مدرسه‌های جدید را مسیونرهای اروپایی و آمریکایی در ایران تأسیس کردند.

۱۶۶) ۴ بروز قطعی‌های بزرگ و کمبود و گرانی آذوقه، به خصوص نان، بارها در دوره قاجار منجر به ناآرامی و شورش‌های پراکنده در شهرهای مختلف ایران شد.

۱۶۷) ۳ دلاورمردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی دلاوری و مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهادت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند و ضربه‌های سنگینی به آنان وارد آوردند. عشایر عرب خوزستان نیز در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۱۶۸) ۱ در دوره سلطنت ناصرالدین‌شاه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.

۱۶۹) ۲ لنین پس از پیروزی انقلاب، حکومتی کمونیستی بر پایه شوراهای کارگران و کشاورزان به وجود آورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لنین تمامی احزاب روسیه، به‌جز حزب کمونیست را غیرقانونی اعلام کرد.

(۳) دبری نیاید که روسیه درگیر جنگ داخلی شد.

(۴) لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را در غرب و جنوب غربی روسیه به دولت‌های متحد واگذار کرد و در مقابل، با آنان قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ فراخواند.

۱۹۲ ۴ جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.

در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آنان سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی در کشور ما در ارتباط با برخی مشکلات مطرح شده است. ما (ایرانیان) دانشی می‌خواهیم که همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد؛ و همچنین دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط را داشته باشد؛ یعنی از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید.

۱۹۳ ۳ در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید، ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از

ارزش ناچیزی برخوردار است. دانش علمی

برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش

عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

در تقابل با رویکرد اول این تفکیک را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از

نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و

دانش عمومی فرو می‌باشد.

۱۹۴ ۲ موضوع فلسفه اصل وجود است. یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

موضوع علوم انسانی و اجتماعی، کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن هستند.

«طبیعت» موضوع علوم فیزیکی و «موجودات زنده» موضوع علوم زیستی هستند.

۱۹۵ ۱ علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

«نظام اجتماعی» مفهوم دیگری است که با نظم ارتباط دارد. نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست.

در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

۱۸۴ ۳ حمل و نقل عبارت است از جابه‌جایی مردم، بار و اطلاعات.

۱۸۵ ۳ شیوه‌های حمل و نقل برای مسافت دور شامل آبی، هوایی و لوله‌ای است.

۱۸۶ ۲ بررسی عبارتهای نادرست،

الف) تعداد و مسافت آزادراه‌ها و بزرگراه‌های کشور نسبت به یک دمه قبل، به ترتیب دو و سه برابر شده است.

ج) در نیمه دوم قرن بیستم، ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها برای حل مشکل ترافیکی متداول شد.

۱۸۷ ۲ کشورهای فرانسه، آلمان، ژاپن، کره جنوبی، چین و تایوان

تولیدکنندگان عمده قطارهای تندرو هستند.

۱۸۸ ۳ بررسی عبارتهای نادرست،

ب) در سال ۱۳۹۶، عملکرد بازرگانی و تخلیه کالا در کل بنادر کشور بیش از ۱۵۶ میلیون تن بوده است و حدود ۱۸ میلیون نفر مسافر به بنادر مسافری کشور وارد و از آن‌جا خارج شده‌اند.

ج) مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری، قلهبر و کانتینری هستند.

۱۸۹ ۴ کشورهای ایالات متحده آمریکا و چین، دارای بیشترین

تعداد مسافر هوایی (۲۰۱۷) و بیشترین حمل و نقل بار از طریق هوایی (۲۰۱۶) در جهان هستند.

۱۹۰ ۳

طول خطوط لوله گاز ← ۳۸,۰۰۰ کیلومتر

طول خطوط لوله نفت ← ۱۴,۰۰۰ کیلومتر

مجموع ← ۵۲,۰۰۰ کیلومتر

جامعه‌شناسی

۱۹۱ ۳ وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم

می‌شود، علم ویژه‌ای شکل می‌گیرد

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؛ مثلاً جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند، سرایت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

گاهی میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» یک جهان اجتماعی تعارض‌هایی پدید می‌آید. اعضای جهان اجتماعی، برای حل این تعارض‌ها، تلاش می‌کنند. تعارض‌ها، گاهی با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

۲۰۱ ۳ قوم‌نگاری و مطالعه موردی دو روش کیفی برای فهم کنش انسان‌ها هستند.

ماکس وبر برخلاف اگوست کنت معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را می‌تواند همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.

در قرن نوزدهم میلادی، برخی از متفکران اجتماعی آلمانی از جمله ویلهلم دیلتای و ماکس وبر، مدعی شدند که هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد.

۲۰۲ ۲ از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

۲۰۳ ۳

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
رویکرد تفسیری		
موضوع	روش	هدف
کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

در رویکرد تفسیری جامعه‌شناس می‌تواند برای مدنی با اعضای یک گروه یا قوم زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند دربارهٔ درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد.

۲۰۴ ۱ اشتراک تصاویر قسمت (الف): اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین این‌که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است نشان‌دهندهٔ تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.

لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهدهٔ ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد و بدین منظور ابزارهایی مانند نبض‌نگار آبی، مجسمه‌نگار، آوانگاشت و ... را به کار گرفت.

رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

اشتراک تصاویر قسمت (ب): زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجربان نظم نیستند، بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند. به هر میزان که این آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزهٔ افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

۲۰۵ ۴ عده‌ای جامعه را با بدن انسان مقایسه می‌کنند و عده‌ای دیگر جامعه را با روح انسان مقایسه می‌کنند. البته همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم بیرون و درونی دارد. جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.

۱۹۶ ۴ رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و ستم‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید، از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی است.

۱۹۷ ۲ بورسی عبارت‌هاک لادرسهت،

ب) جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت روش علوم است، یعنی در همهٔ دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن روش تجربی است.

ج) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

۱۹۸ ۱ جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غربیه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از این دانش عملی و عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنهاست.

روش رویکرد تفسیری، تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها) است.

۱۹۹ ۴

رویکرد تفسیری		
موضوع	روش	هدف
کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

۲۰۰ ۲ گافمن از جامعه‌شناسی بود که برای تحقیق دربارهٔ بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهدهٔ مشارکتی به تحقیق پرداخت.

جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه «علم فیزیک» نزدیک شود. به همین دلیل، اگوست کنت، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای این رشته برگزید.

وبر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعهٔ پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.

گاهی به ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش استفاده کرد. آزمایش فیلیپ زیمباردو در ایجاد یک زندان ساختگی، در سال ۱۹۷۲ مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.

۲۰۶ ۱ در مطالعه موردی یک ده، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده بررسی می‌شود.

۲۰۷ ۳ نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجود مشترک» انسان‌هاست.

۲۰۸ ۳ در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینه رونق و غلبه «تفسیر» و «رویکرد تفسیری» فراهم شد. با غلبه رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیه تفسیر قرار می‌گیرد. علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

۲۰۹ ۲ اگر تبیین را دانش جهان‌شمول (قوانین همه‌جایی و همیشگی) بدانیم؛ تفسیر، دانش محلی (این جایی و اکنونی) است. کنش اجتماعی یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود. منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

۲۱۰ ۴ دامنه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است. افراد را نمی‌توان وارد محیط آزمایشگاهی کرد. آن‌ها می‌دانند که مورد مطالعه‌اند و ممکن است رفتار طبیعی نداشته باشند. این تغییر رفتار افراد را اثر «هوترن» می‌نامند.

با این‌که فضای مجازی معنای به روز بودن را در خود دارد، ولی سبب می‌شود که فرد کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود، با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد، با وجود آزادی و قدرت، تحت کنترل قرار گیرد و با وجود سرگرم شدن، سطحی شود. علوم انسانی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم تفهمی» نامیده می‌شوند.

فلسفه

۲۱۱ ۳ ابن‌سینا، دیگر فیلسوف مسلمان، راه فارابی را ادامه داد و بیان کرد که وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند، یعنی تفاوتشان فقط در ذهن است.

۲۱۲ ۲ ابن‌سینا، دیگر فیلسوف مسلمان، راه فارابی را ادامه داد و بیان کرد که وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک چیزند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند؛ آن‌گونه که اکسیژن و هیدروژن دو جزء تشکیل‌دهنده آب هستند؛ حتی مثل کاغذ و رنگ کاغذ هم نیستند که مثلاً اگر کسی ببرد چه رنگی است، می‌گوییم سفید است. وقتی می‌گوییم «انسان موجود است»، تفاوت «انسان» و «موجود» فقط در ذهن و از جهت مفهوم است، والا در خارج، دو امر جداگانه به نام «وجود» و «انسان» نداریم؛ یعنی در خارج از ذهن، واقعیتی است که هر دو مفهوم را به آن نسبت می‌دهیم. به عبارت دیگر، «انسان» و «موجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت‌اند نه دو موجود جداگانه.

۲۱۳ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حمل حیوان ناطق بر انسان، ضروری است.

۲ و ۴) حمل موجود بر حیوان ناطق غیر ضروری است.

۲۱۴ ۴ موجودات جهان برحسب ذات خود ممکن‌الوجودند، اما از این حیث که اکنون موجودند، واجب‌الوجود بالغیرند؛ یعنی از واجب‌الوجود بالذات نشئت گرفته‌اند.

۲۱۵ ۱ طبق نظریه امکان فقری ملاصدرا، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد.

۲۱۶ ۲ همه قضاها در گزینه (۲) ضروری هستند، اما در سایر گزینه‌ها برخی ضروری، برخی ممکن و برخی ممتنع هستند.

۲۱۷ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) معلول در وجود خود نیازمند علت است؛ یعنی وجودش را از علت می‌گیرد.

۳) در رابطه علیت، یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می‌دهد.

۴) رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها دوستی برقرار می‌گردد.

۲۱۸ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دکارت معتقد بود اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید.

۲) تجربه‌گرایان معتقدند انسان از طریق حس به توالی پدیده‌ها پی می‌برد و رابطه علیت را بنا می‌نهد.

۳) هیوم معتقد است علیت مفهومی فراتر از حس است.

۲۱۹ ۱ فلاسفه مسلمان می‌گویند اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ زیرا هر داده تجربی خود مبتنی بر این قاعده است.

۲۲۰ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دموکریتوس معتقد بود ماده اولیه تشکیل‌دهنده جهان، اتم‌ها و ذرات ریز تجزیه‌ناپذیر هستند.

۲ و ۴) بر اساس نظریه تکامل داروین، فقط آن دسته از جانداران که تغییرات اندامی‌شان اتفاقاً سازگار با محیط بوده است، به حیات خود ادامه داده و رشد کرده‌اند و اگر در این میان تکاملی رخ داده، اتفاقی بوده است.

۲۲۱ ۱ یکی از اقدامات مؤثر و مهم فیلسوفان، دقت در مفاهیم عامیانه و نقد و تصحیح یا تعمیق آن‌ها است.

۲۲۲ ۲ بر اساس سه اصل مذکور، امور جهان اتفاقی نیستند.

۲۲۳ ۴ گزارش‌های اسطوره‌ای و نمادینی که از ایران باستان به دست ما رسیده است و نیز نظر فیلسوفانی مانند سهروردی نشان می‌دهد که حکما در آن زمان شناختی روشن از مبدأ هستی داشته‌اند. آنان خدا را نور هستی می‌دانستند که با پرتو و اشراق خود پدیده‌ها را ظاهر می‌سازد و خلق می‌کند. هم‌چنین، مانند بسیاری دیگر از حکما و فیلسوفان، از نخستین پرتو و مخلوق سخن گفته و او را بهمن نامیده‌اند. بهمن از نظر آنان موجودی مجرد است.

۲۲۴ ۴ فیلسوفان بزرگ یونان، از جمله سقراط و افلاطون و ارسطو، در جامعه‌ای زندگی می‌کردند که مردم آن به خدایان متعدد اعتقاد داشتند و هر کدام را مبدأ و منشأ یک حقیقت در جهان می‌شمردند؛ مثلاً از نظر آن‌ها زئوس خدای آسمان و باران، آپولون خدای خورشید و هنر و موسیقی و آرتمیس خدای عفت و خویشتن‌داری بود. اعتقاد به این خدایان که تعدادشان به ده‌ها مورد می‌رسید، چنان عمیق بود که انکار آن‌ها، طرد از جامعه یونان و گاه از دست دادن جان را به دنبال داشت. حاکمان و بزرگان جامعه یونان اجازه نمی‌دادند که کسی با اندیشه شرک‌آلودشان مخالفت کند و به خدایان توهین نماید.

۲۲۵ ۲ هیوم می‌گوید مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی، برهان نظم است که از تجربه گرفته شده، اما این برهان نیز توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. یکی از دلایل این ناتوانی این است که براساس نظم موجود جهان، شما حداکثر می‌توانید یک ناظم و مدبر را اثبات کنید، اما نمی‌توانید به یک خالق نامتناهی و واجب‌الوجود بالذات برسید.

۲۲۶ ۱ هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و برحسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامیم.

۲۲۷ ۲ برای گرایش فطری انسان به خیر و زیبایی مایزاتی واقعی وجود دارد.

۲۲۸ ۳ بحث فیلسوف، خواه مسلمان، خواه مسیحی و خواه پیرو هر مذهب دیگر درباره خدا، تا وقتی فلسفی است که از این روش فلسفه یعنی استدلال عقلی محض، تجاوز نکند و نتایج تفکر خود را به صورت استدلالی عرضه نماید. بنابراین، فیلسوف کسی نیست که عقیده‌ای نداشته باشد، بلکه کسی است که براساس قواعد فلسفی عقیده‌ای را پذیرفته و با قواعد فلسفی از عقیده خود دفاع کند. فیلسوف معتقد به خدا، از طریق استدلال به خدا اعتقاد پیدا کرده است و از همین طریق هم از خدا دفاع می‌کند. فیلسوفان مسلمان از فارابی تا ملاصدرا و فلاسفه معاصر، نظرشان بر این است که اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان‌پذیر است.

۲۲۹ ۱ تمام گزینه‌ها از عشق به عنوان غایتمندی سخن می‌گویند، به‌جز گزینه (۱) که اشاره به علت بقا بودن عشق دارد.

۲۳۰ ۳ سلسله نامتناهی در صورتی محقق نمی‌شود که از ابتدا علتی غیرمعلول نداشته باشد که در این صورت اصلاً به وجود نمی‌آید که بخواهد متناهی یا نامتناهی باشد، چرا که ممکن‌الوجود است.